

A. M. N. MUZEUM  
HIRLAP-OSZTÁLYA

II. EVFOLYAM 6. SZAM  
SZERKESZTI PAPP JENŐ  
BUDAPEST, 1940 FEBR. 20

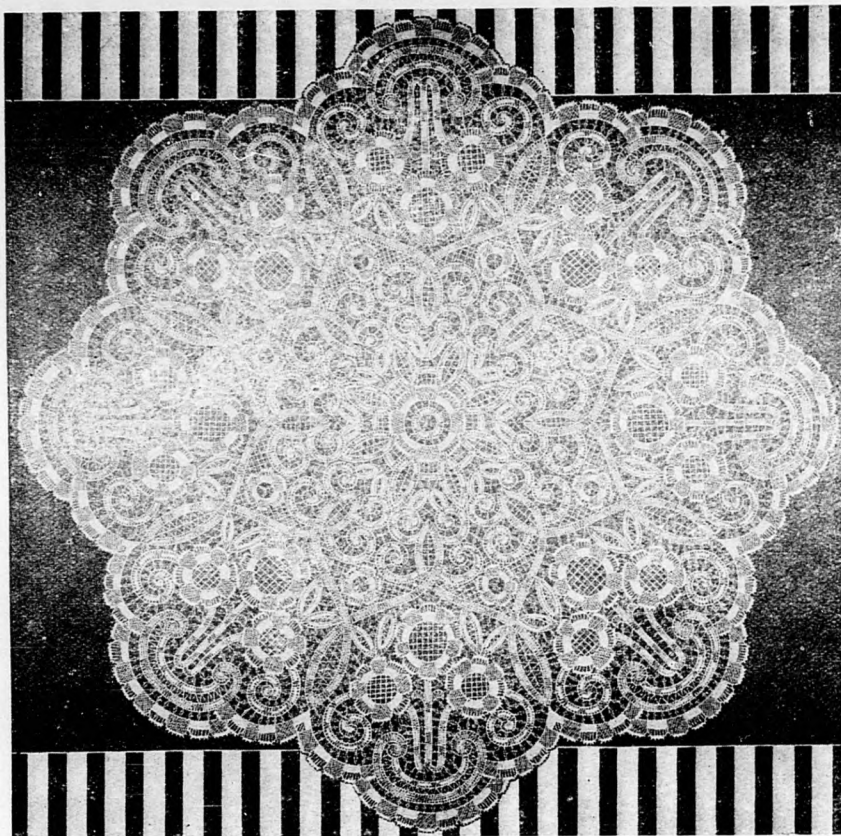
# MAGYAR NŐK LAPJA



FOTO: ANGELO IV. VACI-UTCA 24

RAQUEL HELENA DE GAMAS

MUL Kézmunkaboltja  
1212-4470

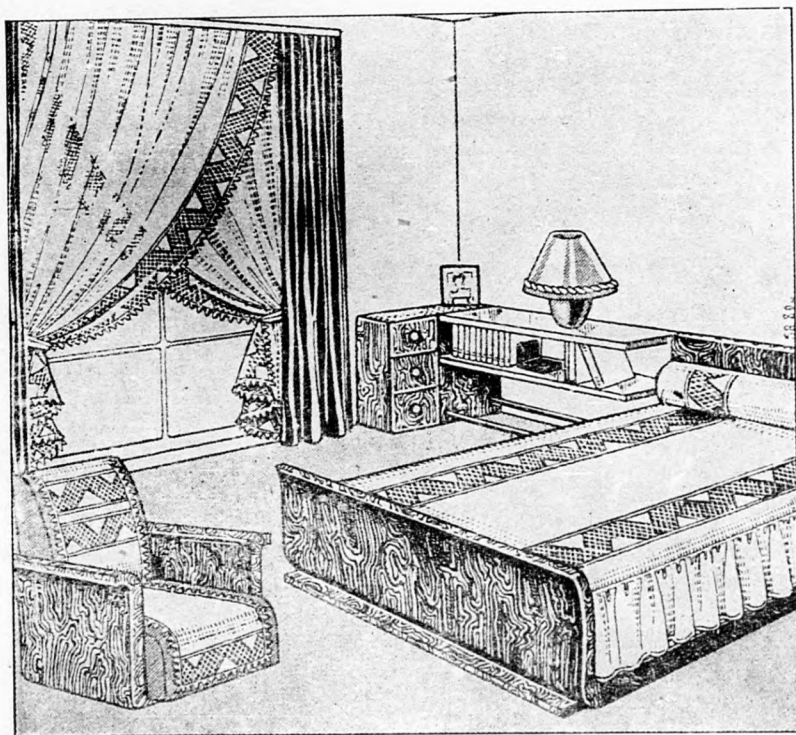


Varrótcspike asztalterítő. Beszerezhető a MUL Kézmunkaboltjában, VI., Teréz-kr. 6.



**MAGYAR NŐK LAPJA**

SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓ-  
HIVATALA BUDAPEST, IV. KER.,  
FERENCIEK TERE 7, II. EMELET  
7. SZÁM. TELEFON: 178—342.



Hálószoba-berendezés



# MAGYAR NŐK LAPJA

II. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

BUDAPEST, 1940 FEBRUAR 20

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Posta-takarékpénztári csekkszám: 20.334. Előfizetési ár: Magyarországon egész évre, egy darab előrajzolt kéz munkával együtt, 24 P. félévre 12 P, negyedévre 6 P. Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Svájcban és Olasz-

S Z E R K E S Z T I

PAPP JENŐ

országban: egész évre 30 P, félévre 15 P, negyedévre 7.50 P. Szlovákiában: egész évre 180 Ks., félévre 90 Ks., negyedévre 50 Ks. Romániában: egész évre 900 lei, félévre 450 lei, negyedévre 250 lei. Angliában és Amerikában: egész évre 40 pengő, félévre 20 pengő. Egyes szám ára 80 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7. II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 18—73—42

BÓKAY JÁNOS

## ÓDÁT KELLENE ÍRNI

... a mai emberhez, a földkerekségnek minden ma élő és küszködő emberéhez, ehhez a hősi nemzedékhez, amelyet annyiszor lefitymáltak és meg-rugdaltak az álbölcsek, az áltudósok és az álszociológusok. Igen, dicsőítő, magasztaló éneket kellene írnom róluk, valamennyiükről, de a legszebb, legsimogatóbb, legkönnyesebb sorokat mégis magunkról, mai magyarokról kellene írnom, akik a saját tragédiánkon kívül egy százszorta nyomasztóbb és keserűbb tragédia súlyát hordozzuk herkulesi vállal, krisztusi türelemmel. A mai emberről: aki idegeiben cipelve a háború borzalmainak, a forradalmak örületeinek, a pénz tébolyult vitustáncának, a gazdasági földrengéseknek lidérenyomások emlékeit, még hinni tud, még reménykedni tud, még mosolygni tud, — még élni tud, méltóságos, emberi módon, emelt fejvel szembe tud nézni a holnappal, nem is maga miatt, nem is gyermekei, unokái miatt, hanem emberi rendeltetésénél fogva, kötelességérzésből, amely azt parancsolja: kitarítani.

Ne mondja nekem senki, hogy a mai ember nem vallásos. Ha nem volna az, régen beleszédült volna a reménytelenség mélységeibe. Mert nevezék bár-hogyan, mi ez az emberfeletti lelki erő, ez a kitartás, ez a megrendítő hit, ez a magasztos bizakodás, amely rajongó, sóvárgó tekintettel mered a távol-ban derengő horizontok felé, mint mélységes vallásosság. akár tudatos, akár öntudatlan?

Hogyan tudna világszerte a munkás, a hivatalnok műhelyébe, hivatalába menni azzal a tudattal, hogy csak pusztá kenyerért dolgozik, semmi gyönyörűséget nem keresve igavonó munkájával, bemenni reggelente azzal a szívszorogó rémülettel, hogy kézbe adják felmondó levelét, hogyan tudna szántani és vetni a paraszt, imádságos gesztusokkal a pásztás őszi eső alatt, nem tudva azt, hogy a learatott kalászközből kisajtolja-e vajjon egy eszten-dőre való életét, hogyan tudna a munkátalan barázdás, keserű szájjal koplalni és várni az áldásra, a szédült boldogságra, amelynek egyszerű neve csupán munka, ha nem hordozná emberséges lelke mélyén a rendeltetést, a munkateljesítést, a földimádatnak és a megpróbáltatások vállalásának vallásos erejét, amely türelemre int és megenyhíti, birhatóvá, kötelességgé teszi a bírkózó életharcot?

... Megrendült lélekkel nézem: dereng már a hajnal, élénkül az utca, söp-rik a járdát, tejeskocsik döcögnek, boltredőnyök szaladnak fel egészséges robajjal, újságárosok tőlják sietve betűterhes gyerekkocsijukat, emberek járnak-kelnek, megállnak, kezefognak, trécselnek, nevetnek, villamosok csilingelnek, apák iskolába viszik gyermeküket, hogy gondosan felkészül-jenek a holnapra, férfiak újságokba merülnek, egy reménykeltő szó után kutatva, gépek lármáznak, telefonok csilingelnek, írógépek zakatolnak,

liftek járnak, rendőrök mutatják az irányt, a lakásokban takarítanak, megszólal a rádió, a mozik vásznain romantikus történetek peregnek s az ember, a mai ember elbűvölt és olykor könnyes szemmel nézi, sebészek operálnak, életeket mentve, a borbélyinas szappanoz, a karmester beinti a zenekart, kávéházakban vi-tatkoznak egy árva fekete mellett... — élet ez, bárhogyan élet, eleven, dacos élet: hősi élet!

Pokolba minden pesszimizmussal. Az élet él! Az ember, az ócsárolt, lenézett mai ember megtépzott idegeit kökeményre feszíti és nem ereszti el az életet. A mai ember, aki hitvesének és gyermekének adott szerelmes csókjába öntudatlanul is döbbenetet, halálfélelmet ve-gyít, nem hagyja letiporni magát és küzd és él, fölébe kerekedve a saját gyötrelmeinek, mert hisz az életben, hisz a holnapban, hisz a valamikor-ban... és ez elég neki.

Hősiesség? A javából. Vallásosság? Bizonyosan. És ez az ember, ez a hősi, vallásos, ez a minden poklok-kal fölényesen dacoló mai ember ki fogja magának vívni a jövőt, mert hisz benne, mert akarja. És csodálni és magasztalni fogják egykor, mint ahogy én csodálom és magasztalom ma. A mai embert, aki bámulatos kultúrája magasztalát a legszörnyűbb életküzdelemben mosolyogni, nevetni, tréfálkozni tudott. Ugyanannyit, mint boldogabb elődei. A mai embert, aki idegeinek szörnyű erejével és emberi hivatásának magasztos tudatában kitarított önzetlenül a másik emberért, a holnap embe-réért. És csodálni és magasztalni fogják, mindenkinek felett a mai ma-gyar embert! Hiszem!

# Asszonyok az írók életében

Justh Zsigmond és Jászai Mari

Irtta Nagy Méda

A Központi Pályaházból egyre áradtak kifelé a vonattal érkezők. A mozdony fekete füstje szétterült a Pályaház fölött, éles ellentétben a környező veteményeskertek üde, tavaszi zöldjével. A tetőüléses lóvonat már zsúfolásig megtelt és a konflisok is csomagokkal megrakodva sűrű egymásutánban hagyták el a Pályaház előtti térséget. Megkésve érkezett egy kétfogatún Feszty Árpád és a kocsiból kiugorva heves örömmel ölelte át barátját, aki bőrdíjlei mellett várakozott:

— Csakhogy itthon vagy már, te világszavargó, alig vártuk már érkezésedet!

— Vajion Mari is várta?

— Hát persze! Hetek óta másról sem beszélünk, mint rólad. Mari érkezésed öröme egy nagy hűvösvölgyi kirándulást toborzott össze holnapra.

— Szóval, ma nem is láthatom?

— Jobb lesz, ha ma inkább kipihened magadat. Mari ma az Elektrát játssza, s tudod, az testileg, lelkileg annyira kimeríti, hogy szívesebben veszti, ha nem zavarjuk.

— Ha így beszélte meg, hát jó, bár azt hittem, hogy még ma fölmehetek hozzá. Mindig elfelejtem, hogy az ő lazasan mozgalmos napjaiban mennyivel kevesebb idő jut a barátság ápolására, mint az enyémben. Amíg kint jártam Egyiptomban, s míg a tavasz jöttét vártam Párizsban, mindig ezt a napot idéztem, amikor újra Pesten lehetek, köztetek, magyar szót hallhatok újra, magyar muzsikát... De persze, én csak egy boldog álmodozó vagyok...

— Ugyan Zsiga, hiszen mindnyájan örülünk, hogy újra köztünk vagy! Mindenki kíváncsi a párizsi hírekre, pletykákra. Pompások voltak az útleírásaid és novelláid is, de amit majd szóval elmondasz, arra várunk legjobban. Mari már napok óta lelkesedik az ígért könyvekért és ruhamodellekért. En is rajzoltam néhány kosztüm-skiccet neki, nagyszerűen sikerültek.

— Olvastam Párizsban is a sikereiről, hogy egyre mélyül és tőkéletesedik.

— Az Egyetlen. Hozzá nem lehet senkit sem mérni.

Sokáig hallgattak, a gázlángok sárga fénye egymásután gyulladt ki a széles utcán és a fák friss, zöld lombjai árnyékba burkolódtak. Mind a ketten arra gondoltak, aki a Művészetet legjobban megszemélyesítette, aki mindig változó, mindig más: Asszony.

Feszty Árpád törte meg a csendet:

— Magadról még nem is beszéltél, jót tett Egyiptom? Mit mondanak az orvosok?

— Az orvosok? Semmit! De egy belső hang azt súgja, hogy siessek élni, mert már nem sok idő van hátra. Még néhány tél, valahol messze, hontalanul és néhány nyár idehaza.

— Ostobaság, pompásan nézel ki, — mormogta Feszty haragosan, — csak rajtad múlik az egész: okosan élj!

— Cseppet sem bánom, hogy el kell mennem. Nincs mit veszítsek, nincs mit várjak az élettől. Láttam sokat, újat alig fogok láthatni, még ha száz évig élek is. Ahány tél, annyi különös, csodálatos emlék: Riviera, Görög- és Törökország, Itália, Spanyolország, Marokkó, Algír, Tunis, Egyiptom, India és az ezerszer új és gyönyörű Párizs! Taine barátai emléke, comtesse Diane szalónja és látogatásom Sarah Bernhardtnál felejthetetlen emlékekkel gazdagított. En úgy is csak emlékekben élek, a beteljesülés sohasem lenne a sorsom, túlságosan boncolom magamat és másokat is.

— Eh, ne filozofáljunk barátom, hanem éljünk! Tehát holnap találkozunk Marinál. Ma mindenesetre időközöll a szép időért.

A keskenyarcú, szőke fiút nemcsak Jászai Mari, de az egész társaság kedvelte, volt ebben a szeretetben egy csöpp sajnálkozás is, hiszen mindenki tudta, hogy végezetes tüdőbajja kergeti végig a napfényes országok során és hogy szomorú kék szeme már nem sokáig fog ámolni a világ nagyszerű csodáin és az emberek ezer furcsaságán.

Gyönyörű tavaszi nap virradt a hűvösvölgyi kirándulás elé. Mari virágot szedett és változó volt, mint az égen suhanó felhő. Petőfit szavalt, majd Széchenyiért rajongott, — lben könyveit köszönte Justh Zsigának és hálálkodott a Párizsból hozott új ruha-ötletekért, csak éppen a szívét nem mutatta és elfelejtett ajándékozni egy meleg mozdulatot. Justh csalódásában keserű lett és támadó. Vádolta ezer arcúért, amely sohasem egy, sohasem önmaga, hanem mindig szerepet játszik, talán a szerelemben is... Jászai sértetten vágta oda:

— Engem ne boncolgasson, vegyen úgy, ahogy vagyok. Ha nem tetszik...

— igaz van, jobb, ha szétválunk az utaink. Ilyen két egyéniség, mint a mienk, nem fér meg egymás mellett. A lelkének a felét lekötö a művészete, ezért nem tud egész szerelmet adni senkinek. En pedig kezdem azt hinni, hogy azok, akiknek a szelleme a legmagasabb fejlődést elérte, talán nem is tudnak szeretni. Miért is kínozzuk egymást?... Holnap hazautazom Szenttornyára és nem kérem többé, hogy jöjjön le meglátogatni, aztán ősszel visszamegyek délre s ki tudja, hogy visszahoz-e még egy tavasz a hazámba?...

De azért lent, Szenttornyán, az egész nyár annak a várásában telt el, hogy mikor jön le Mari. A park érte borult díszbe és a verandás falusi ház bizánci stílusú dolgozószobája, indiai ebédlője érte gazdagodott ritka szépségű tárgyakban. Födétlen kis görög színházat épített kertjében, a parasztok festették a díszleteket és a parasztok játszották Shakespearet, Moliéret, vagy Justh egy-egy népies darabját. A magyar paraszt ügyességét és rátermetségét akarta ezzel megmutatni, bámulták is a fővárosból leutazó kritikusok, csak éppen Jászai Mari nem jött el azon a nyáron.

Pedig a meghívott vendégek már mind ott nyüzsögtek a szenttornyai kúriában. Strabl itt mintázta meg Toldit egy izmos parasztról, Feszty Árpád és Czobel Minka a nyaralás édes pihenését élvezték, Bunny Rupert a park egyik részletét festette, Aggházy Károly zongorázott, Jean de Néthy, a magyar származású párizsi író pedig a parasztleányokkal táncolt és eltanulta tőlük legújabb női-

kat. Csak az nem jött el, akiért egybegyűltek a meghívottak. Jászai Mari kemény volt és következetes, ha egyszer vége, hát legyen vége.

Összel nem sietett itthagyni a borongós magyar tájat, sietve írt, hogy befejezze regényét. Hiába unszolták barátai, hogy ne tegye tönkre magát, utazzon el, de ő egyre késleltette az indulását. Mennyire szeretett volna egy telet itthon tölteni, csak egy magyar telet a fehéren alvó földek között, ott kint mindig hontalannak érezte magát. Az idegenek között a magyar rőgről beszélt és a magyar fairól, amely annyi kiváló embert, művészt és feltalálót adott a világnak. Hiit a magyarság jövőjében és azt hirdette külföldön is, s amerre járt, kedves, szeretetreméltó egyéniségével csak barátokat szerzett a magyar hazának. Hirtelen kellett elutaznia Párizsba, aztán Cannesbe. De már hiába, a déli napfény sem segített. Utolsó pillanatáig dolgozott, csak az iradalom érdekelte, az volt gondja haldoklásában is.

Itthon megrendülve vették a hírt barátai és hinni sem akarták, hogy, aki annyira iele volt munkatervvel és életkedvvel, az ilyen váratlan gyorsan eltávozzék közülök. Jászai Mari könnyes szemmel tartotta kezében utolsó levelét, amelyben arról ír, hogy ő Bourget tanítványa akar lenni, aki arra tanít, hogy «a szenvedésből kell erőt merítenünk a tetre, az éleire.» Valóban, egész fiatal élete a szenvedések sorozata volt, — nem volt még harmincegy éves, amikor szép «Krisztus feje» fáradtan lehányatott, — s mégis többet munkálkodott, mint más talán egész hosszú életén át.



Népies himzéssel díszített ruhák  
Terv.: Vadonné Perényi Irén

ZILAHY LAJOS

# PIPAFÜST

Az apámat a váradi állomáson láttam utoljára. A vonat már lassú mozgással indulni kezdett, ő még a sínek között állott, a jobbkarjáról egy szürke, színevesztett napernyő csüngött le, a balkezelével pedig integetett:

— Szervusz kisfiam, az Isten áldjon meg!

Atkongatkor a havastarkójú hegyek között keresztülkúszott velem a vonat a Királyhágón és másnap hajnalban szállottam ki a másodosztályú kupéból, ahol már majd meghaltam és az unalomtól és az álmatlanságtól.

A kis erdélyi város, ahová megérkeztem, egészen néptelen volt. Gyalogszerrel kocogtam be a városba, koffer helyett egy cukorspárgával keresztül-kasul kötözött barna skatulyát cipeltem a hónom alatt. Ebben fehérneműek voltak, azonkívül egy kalács, egy kis hideg kolbász, egy egész sült liba, meg egypár sötét-arany bóralma, már annyi, amennyi belefért.

Hatodik gimnazista voltam akkor és a szívem nagyon fájt. A néptelen kisvárosi virradatban ezerszeresen éreztem azt a fájdalmat, amit csak a vakációról visszatérő diákszívek tudnak érezni. Tűnődtem, nem lenne-e jobb, ha futásnak erednék és nekivágnék a nagy világnak? Tegyük fel, hogy kalandos világutazó lennék! Nagyon utáltam az internátust. A sárga börtön kapuja csikorogva kinyílt, Kis Bálint, a pedellus, kidugta álmos fejét és engem a bánatommal és a skatulyámmal együtt elnyelt az intézet folyosója.

— „Kedves Szüleim! Hogy tetszenek lenni? Én jól vagyok...” — ilyen kezdetű leveleket írtam haza ezidőtájt. A szívem majd meghasadt arra a gondolatra, hogy énnekem öttől nyolcig most silentiumon kell ülni, mikor egészen biztos (sőt több mint biztos), hogy holnap se latinból, se fizikából nem fogok feletni, — odahaza pedig apámék ilyenkor az ebédlőben ülnek és katerkáznak.

Négyen ülnek az asztalnál, négy tekintetes ur, valamennyi Debrecenben járta az iskolát, a hatvanas években, kettő fiskális lett belőlük (már abban az időben is minden diák fiskálisnak készült) — az egyik református pap, az egyik meg földbérő. Ez oldalba rúgta annakidején a kollégiumot, — ennek megy a sorsa legjobban.

Az asztalon boroskancsó áll, jófajta ürmös a kancsóban. Pohárba öntve úgy villog a színe, mint a megolvadt rubint. Másnapra nem jó eltenni, mert meggyűlösdik és csúnya. lila-fakó lesz a színe.

— Ne menjetelek még, igyuk ki ezt a kicsit, ami benne van, — mondja apám a vendégeknek, főlemeli és meglötyögöttei a kancsót. Lötyög még a fenekén vagy másfél liter — ez a kancsó valamelyik ősapám kisebbfajta ivószerszámai közé tartozott.

No, maradnak hát. A négy öreg szopogatja az ürmöst és betakarózik a pipafüstbe.

A pipafüst! Ki látott már igazi pipafüstöt? Mert nem minden pipafüst igazi. Ahhoz a lélek nyugalma, a kedély derűje, boldog órák csöndje kell, hogy a pipafüst a maga tiszta valóságában emelkedjen fel és öltözzön alakot a levegőben. Nagy füstmadarak, álombeli kék és szürkésárga flamingók, amik halk szárnyukkal úszkálnak a lámpafényben, lassankint kerengenek mindig magasabbra és magasabbra, mint a távozó gólyák, aztán végképpen elenyésznek az égbolton, — a plafonban, amit a végtelenbe mélyít a homály. Néha egy-egy mohóbb szippantás után hármásával, négyesével fürgén röppennek föl a pipa vörösén parázsól

fészkiről. Gyönyörű szép vonalakban keringenek, kóvályognak, úsznak, — egyik olyan a levegőben, mint két lusta, kéjesen nyujtózókedő fehér asszonykar, a másik egy nádszál-karcsú tündér, sejtelmesen elfátyolozva. Órákig el lehet nézni a pipafüstöt, aki olvasni és látni tud bennük.

A négy öreg ott ül az asztal mellett, pipáznak és diskurálnak. Ilyenkor hallja az ember a legszebb vadász-kalandok elmesélését.

Szerencsére, az apám mindig megírta, hány nyulat, foglyot és fácskát löttek az ősi körvadászaton, ebből mennyit lött ő és mennyi osztalék jutott rá. Ez megvígasztalt egy kicsit. Nagyon szerettem az apámat és főleg az imponált, hogy a fűrjet nagyszerűen lötte röptében. Pedig a fűrj cikázva surrog a kukoricás fölött.

Karácsony előtt két héttel bejött latin órára Kis Bálint, a pedellus, hogy azonnal menjek, az igazgató úr hivat. Nagyon elszápadva támolyogtam ki a padból. Az igazgató hívása mindig jelent valamit, a diák-lelkismeretet mindig terhelni valami.

Az igazgató az asztalnál ült és szigorúan nézett rám, mikor beléptem.

— Sürgöny jött hazulról, hogy menj haza azonnal, mert az apád nagyon beteg. Itt a pénz.

Aztán lehajolt az írása fölé az öreg és többet nem is akart a szemembe nézni. Elvettem a tizenöt forintot az asztal párkányáról, — a sürgönyt nem adta ide. Nagyon feszült bennem minden, az ajtóban nagyot nyeltem és megfordultam. Nem ismertem a saját hangomra.

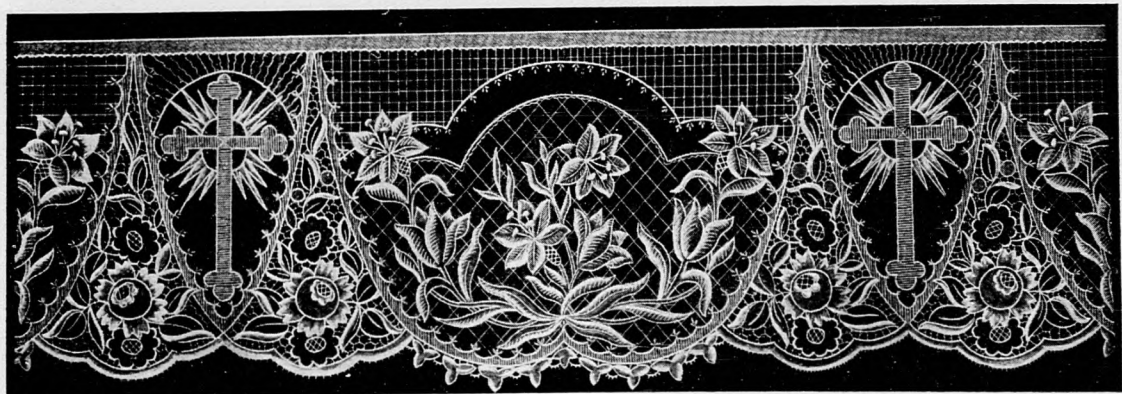
— Igazgató úr, kérem, ügye, meghalt az apám?

Az öreg úgy tett, mintha sok lenne a dolga és fel sem nézett az írásából. — Nem fiam, csak nagyon beteg.

Meghajoltam és kiléptem a szobából. A folyosón nekitámaszkodtam a falnak és merően néztem a földre.

Éppen akkor lépett ki a tanárszobából Klopecky, a számtantanár.

— Te mit ácsorogsz itt? — szólótt rám. Hebegtem valamit, hogy kérem... én nem... az igazgató úr... hivatott...



Hímzett oltárterítő-csipke. Beszerezhető a M. U. L. Kézimunkaboltjában (Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 6. szám.)

— Mars be az órára, ne lopd itt az időt!

Miért nem adta ide az öreg a sürgőnyt?

Éreztem, valami homályos sejtelem érezte velem, hogy meghalt az apám. Mohón és kétségbeesve kapkodtam elő az emlékeimet, hogy a halottat életre ráz-  
zam, ha csak egy pillanatra is...

A sínek között állott, a vonat már indult, a jobbkarjáról egy szürke, színe-  
vesztett napernyő csüngött le, a balkezével pedig integetett:

— Szervusz, kisfiam, Isten áldjon meg!

★

Éjszaka utaztam haza. Kiültem a kalauz kis ülökéjére, az ablakon keresztül bevillogtak az elsuhanó, havas hegyoldalak és egyszerre rárohant és fojtogatni kezdett a fájdalom. Hangosan zokogni kezdtem. Egyszerre azon vettem észre magam, hogy valaki mellettem áll és a keze szelíden a vállamra ereszkedik.

Egy öreg, bekecses, prémsapkás úriember volt.

— Miért sír, kis öcsém?

Félbehagytam a zokogást és az öklömré támasztottam az államot.

— Meghalt az apám, — feleltem tompán.

— Hm, hm... — dűnyögött az öreg. Tán neki is volt egy ilyen diákfia és arra gondolt, hogy az is így fogja majd siratni őt, éjjel a vonatban, mikor hazasürgönyözik.

— Mibe halt meg?

— A paddisznó... — mondtam komoran. — Vadászni voltak a tenkei erdőben, az irtásban rálőtt a kanra. nem találta jól, a kan rárohant és föltépte a mellét... Nem is tudom, hogy miért hazudtam. Jól esett, hogy az öreg bekecses elképed és álmélkodik. De magam is így képzeltem el az apám halálát. Akkortájt sok-szor elolvastam Bethlen leírását Zringinek, a költőnek haláláról.

★

Eltemettük az apámat. Egy téli hajnalon halt meg, ágyban halt meg és nem a paddisznó öklelte fel. Hogy miben halt meg, egyelőre nem tudtam. Én nem kérdeztem, mások pedig nem mondták. Titok marad előttem, amin sokat tűnődtem és töprengtem.

A régi házból kiköltözködtünk és egy szűk, bérelt szobába mentünk. Egy délután, — a bútoroskocsi a kapu előtt állottak, már minden föl volt pakkolva, — mikor utoljára voltunk a régi házban, az anyám leült a veranda lépcsőjére, a szájál.oz szorította a zsebkendőjét és csendesen sírt.

Engem is valami mondhatatlan fájdalom tépett, — éreztem, hogy valami nagy szerencsétlenség történt velünk az apám halálával.

Egyszer, mikor már az új lakásban voltunk, egy estefelé meglátogatta az anyámat a doktor, aki kezdetől fogva háziorvos volt nálunk és aki az apám halálos ágyánál is ott volt.

Az apámról beszélgettek. Én a másik szobában ültem és néha áthallatszott egy-két szó. Odajültem.

Azt mondja a doktor:

— A pipafüst ölte meg a szegényt... .

Többet nem is hallottam. De ez a szó szétfeszült a lelkemben. A pipafüst?... .

A pipák is ölni tudnak? Most egyszerre vad gyűlölettel gondoltam a pipatóriumra. Kisgyerek koromban sokat ácsorogtam és bámészkodtam az apám gazdag pipagyűjteménye előtt. A délutáni napsugárban mint a drágakövek csillogtak a pipák. Kopott feketé ezüstből volt a kupakjuk, — mind külön remek ötvösmunka, — a nyakuk pedig, amely alul bársonyfelete volt, hogy innen halk árnyalattal menjen át a bronzos aranyba, az aranyszínű sárgába és a sárgás tajtékfehérbe, — a nyakuk olyan finomhajlású volt, mint a nemes vadászparipák nyaka. A pipák, ó a pipák ékességei, díszei voltak az apám életének, vigasztalói magános óráinak!

Ők ölték volna meg?!

Sokszor egészen különös vad álmaim voltak. Az apámat láttam jajgatva szaladgálni a szobákon keresztül és kétségbeesve szaggatta le a nyakáról a pipafüst kék és sárgaszürke szalagját, amelyek — mint valami kígyók — a nyakára gyűrűztek és meg akarták fojtani. Máskor meg úgy láttam, hogy viasszárgán és mozdulatlanul fekszik a kanapén, ahol délutáni álmát szokta aludni, ellankadt kezéből kihullott a pipa, száján keresztül egy gyilkos füstsáv kúszik le lassan a mellébe...

Orvosi könyveket kezdtem bújni és ott a pipafüsttel kapcsolatban megtaláltam ezt a sohasem hallott szót: érlelmeszesedés. Erre célzott volna a doktor?

★

Két év múlva Pestre kerültem. A kereskedelmi pályára készültem; gondoltam, így könnyebben és hamarabb kenyérhez jutok. De bizony így is nehezen ment. Egy délután a kávéházban ültem, nagyon árvának és nagyon egyedülvalónak éreztem magam.

Ilyenkor mindig az apámra gondoltam. Milyen más lenne, ha ő most élne!

Csak ültem az asztalnál és úgy tettem, mintha az újságot olvastam volna, a gondolataim azonban messze jártak.

A pipafüst? Ez a titok még mostanában is sokszor marokra fogta a szívemet. Egyszerre csak a vállamra nehezedett egy kéz.

— Mit csinál itt, fiatalúr?

Az öreg Litváh bácsi volt.

— Semmit, Litváh bácsi. Csak üldögélek.

Az öreg leült mellém. Szarvasagancsos botját és kalapját letette mellém a székre. Egy városba valók voltunk, innét származott az ismeretség.

— Azóta nem is láttam, mióta meghalt az apja.

— Pedig az már régen volt, — mondtam hirtelen elkomorodva.

— Jó ember volt a tekintetes úr. Nekem is nagyon jó emberem volt. Hanem hát... Tudja fiatalúr, egy baja volt szegénynek...

— A pipafüst... — mondtam tompán. Az öreg bólintott.

— Az bizony! A pipafüst...

Megállt bennem a lélekzet. Már lemondtam róla, hogy valaha meg tudom fejtetni a pipafüst titkát; közel hajoltam az öreghez, — hátha most, hátha ez az ember tudja...

— Én csak egy öreg ember vagyok, az öreg Litváh bácsi megmondhatja magának nyíltan az igazságot. Nem ebbe a világba való volt szegény tekintetes úr! Tönkrement, elpusztult... Én ott voltam, én tudom... A sok váltó, a sok betáblázás... Mind a pipák miatt. Mert nem dolgozott szegény megboldogott. Csak ült, csak pipázott. A legfontosabb dolgait elpipázta. Beleült a karosszékre és pipázott. Ezért ment tönkre... Jól mondta... A pipafüst ölte meg! Haj, haj, most más világ van. Dolgozni kell, verkedni kell, lihegni kell, foggal, ököllel, mert eltapossák az embert, fiatalúr. A régi világ elmúlt... No de én megyek.

Felkapta a székről a botját, a kalapját fejbütykjára csapta, juttában kezét rázott velem és ellihegett.

Én ott maradtam egyedül és az apámra gondoltam, aki kapásból lötte le a fűrjet röptében, akit régen a gyermek csodálatával és most a férfi fájdalomával végtelenül és forrón szerettem.

Az apámra gondoltam és úgy láttam őt e pillanatban, ahogy a nagy karosszékben ül kint a verandán, feje fölött az alkonyat lebeg, lábainál vadászkutyája hever, a pipafüst óriási sellegei kovályognak körülötte és ő a karosszékkal, a verandával, a házzal és az étellel együtt lassan távolodik mindig messzebb és messzebb...

... És aztán egészen betakarja a pipafüst.

(1916)

~~~~~

~~~~~

~~~~~

## Hangverseny

Csillagsugarak hűrozzák az Eget. A csillagok mind fényes kótafejek. Kívül a Holdkorong ezüstös fényben, esthangor kendul a messzeségben, szétmennek a felhő üggyönyök... — oly szép a kertben virágok között... Teljes a csönd. Fűszál sem rezdül. Szent Dávid húrjain lágy zene zendül.

K. Rácz Ida

MÁRAI SÁNDOR

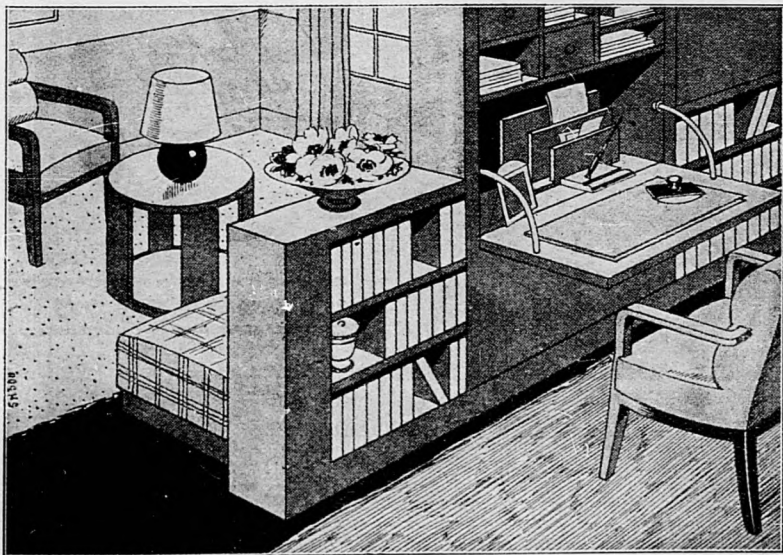
## Császári siralomház

Napoleon történetírói között akadt most egy — *Octave Aubry* —, aki végre összeállította a Szent Heléna-szigetén töltött esztendőket pontos és hiteles történetét. Aubry élete munkásságát Napoleonnak szentelte. Most két, vaskos francia kötetben kiadta a „fogság történetét”, ezt a kínosan gondos művet, mely a szigeten töltött esztendőket minden napjáról számozta, olyan alázatos hűséggel, olyan lelkiismeretes aprólékosággal, mintha ki akarná faggatni a multat arról, amit a kortársak, a szereplők, talán Napoleon sem tudott: a titkot, egy lélek titkát, egy jellem rejtélyét szeretné megfejteni! Semmi sem elég jelentéktelen ahhoz, hogy könyvében fel ne jegyezze. Megtudjuk, milyen ruhát öltött Napoleon 1816 január elsején, mit ebédelt a következő napon, mit mondott Marchandnak, mikor egyszer — március 17-én — mérges volt, hogyan ordított reá az angol kormányzóra, miért nem fogadta ezt vagy azt az angol tengernagyot? Megtudjuk, hogyan élt, hogyan halt meg Napoleon Szent Heléna szigetén? S végül meg tudjuk, hogyan unatkozott? Ez a szakasza a kötetnek izgalmas.

Napoleon úgy unatkozott Szent Heléna szigetén... de nem, ennek az unalomnak festéséhez gyöngye a történetíró. Mintha ki akarná faggatni a multat arról, amit a kortársak, a szereplők, talán Napoleon sem tudott: a titkot, egy lélek titkát, egy jellem rejtélyét szeretné megfejteni! Semmi sem elég jelentéktelen ahhoz, hogy könyvében fel ne jegyezze. Megtudjuk, milyen ruhát öltött Napoleon 1816 január elsején, mit ebédelt a következő napon, mit mondott Marchandnak, mikor egyszer — március 17-én — mérges volt, hogyan ordított reá az angol kormányzóra, miért nem fogadta ezt vagy azt az angol tengernagyot? Megtudjuk, hogyan élt, hogyan halt meg Napoleon Szent Heléna szigetén? S végül meg tudjuk, hogyan unatkozott? Ez a szakasza a kötetnek izgalmas.

Mikor Angliában nem fogadták be s megtagadták tőle és környezetétől a menekülést, mikor a „Bellerophon” fedélzetén elindult néhány hívével végzetére, tudta, hogy elvesztette a játszmát, s mindennek vége. Nemcsak azért vége, mert Bathurst gyűlöli, mert a cár elárulta, mert apósa, az osztrák császár, fél tőle és

megveti, mert Franciaországban XVIII. Lajos uralkodik. Vége, mert ő, Napoleon, elfáradt. Már nem kell neki semmi. Mikor a waterlooi csatáról hazaérkezett Párizsba s az Elyséepalotában, holtfáradtan beül a fürdőkádba, s így — a fürdővízből — hallgatja rokonai és miniszterei jelentéseit, tudja, hogy mindennek vége. Nem az a fontos, amit a parlamentben szajkolnak. A fürdőkádban üldögélve fogadja Józsefet és Davoust-t, a hadügyminisztert, tudja, hogy Blücher már a közelben, valahol Compiegneben jár, tudja, hogy Lafayette feloldított a képviselőházban: «Egyiptom homokszivatajain és az orosz jégmezőkön hárommillió francia férfi pusztult el, hogy egy ember hiúsága és hatalomvágya kielégüljön. Elég!» — s tudja, hogy bukása nem ezen múlik. Ami döntő, hogy ő, Napoleon, fáradt. Elba szigetén még nem volt fáradt. Még visszajött Párizsba, megrendezte a száz napot. Most már nem kell semmi. Még kihirdethetné Párizsban az ostromállapotot, gyűjthetne csapatokat, elfogathatná a képviselőket, még odasujthathatna egy horogútt a sorsnak, mint azelőtt. Már nem kell semmi. Elég volt a vérből, a tömegből, a napoleoni sorsból, Mária Lujza hamis szerelméből, amelyben soha nem hitt igazán, elég volt Fouché-ból s mind a többiekből, elég volt az emberekből. Mikor az angol hadihajó fedélzetére lép, tudja, hogy elvesztette a játszmát, mert fáradt. Hogyan unatkozott a szigeten? Természetesen napoleoni méretekben unatkozott. Harca az unalom ellen már csak színleges. Elba szigetén még igazán Napoleon volt, uralkodott, rendezkedett. Szent Heléna szigetén már csak a sértett embert játssza. Egyik angol tisztviselő megy, a másik jön, egyik kicsinyesebb és rosszindulatúbb, mint a másik, s a kormányzó, Lowe, inkább buta, mint gonosz, félti a finom kis állást, fél, hogy megszökik Bonaparte, s nincs igazi fogalma arról, hogy az ember, akit őriz, Napoleon. Kissé úgy őriz, mint egy szökevény korzikai rablóvezért. Napoleon néha dührohamokat kap, néha megveti modoráért, de gyakrabban csak vállat von. Mit tehet ellene Lowe, — ellene, aki egy világot térdre kényszerített? Őrt állít mögéje magányos sétáin? Napoleon felhagy a sétákkal. Felbontja leveleit? Napoleon nem küld többé leveleket. Sokallja a számított kiadásait? A jövőben majd kevesebbet költenek. Háromezerszázhatsvan könyvet hozott és küldetett a szigetre; az utolsó években könyvek között él. Már sétálni sem szeret. Hetek telnek el, s nem mozdul ki a szigeti rezidencia gyatra palotájából, a «Longwood» nevű silány kastélyból. Már nem is lovagol. Már nem vigyáz úgy a házi-rendre, kissé megveti azt a szomorú, nevetséges etikettet, amelyet a számított oly aggályos gonddal tartanak be a szigeten is. «Ugyan — mondja



Kombinált szobaberendezés

néha — már nem vagyunk a Tuileriákban.“ Ő az egyetlen, aki csodálatos valóságérzékével, rögtön, az első pillanattól átadja magát a valóságnak. Mi a valóság? Az unalom.

Milyen ez az unalom, Napoleon unalma? Úgy unatkozik, mint a Csendes-óceán. Néha napokig nem mozdul ki szobájából. Aztán éjszaka rángatja ki az ágyból híveit s tollba mondja emlékeit Montholonnak, vagy Las Casesnek, vagy Marchandnak, míg a tollnokok kidülnék a fáradtságtól. Aztán megújja az emlékiratokat is. Megpuffad, elhízik. Enni sem szeret már. A közös ebédekben turkál a tálakban. A szerelem sem kell már; Szent Heléna szigetén töltött évek alatt nincs egyetlen gáláns kalandja sem. Már a bosszú sem kell. Hívei időnként biztatják, hogy a francia nemzet emlékezik még reá, visszavárja. Kemény, hideg közönnnyel hallgatja e híreket. Ő, Napoleon, ismeri a valóságot. Az első években még igyekszik változtatni sorsán. „A kormányzó, ez a cápa“ — mondja néha tajtékozva. Aztán megnyugszik. Az éghajlat egyetlen a szigeten. S a tenger, örökké a tenger. S ugyanazok az arcok, mindennap Bertrand és Montholon. S apró, házi perpatvarok, mert a kíséret is unatkozik, apró feltékenységek, mert nem bírják már a szerepet, únják egymást, a szigetet, az angolokat, a franciákat, únják a végzetet s únják kissé Napoleont is. Minden igyekezetük megjátszani az ember előtt, hogy még mindig császár. Nincs birodalma, de címe, rangja megmaradt. Az angolok ettől a maradéktól is megfosztják. A száműzött hivatalos címe: „Bonaparte tábornok.“ Minden földi dolog között az utolsó, amihez még ragaszkodik, a császári cím; azt, aki egyszer megtagadja tőle e címezést, kitagadja. A kormányzót nem fogadja többé — Lowe csak a ravatalon láthatja viszont foglyát —, mert vonakodott őt „Felség!“-nek szólítani. Ez a cím, ennyi maradt az egészből. Franciaországból. A császári és királyrokonságból. „Felség!“ De már csak Aly, a mameluk s néhány lézengő ritter szólítja így.

Aztán ezt is megújja. Naphosszat kurta ágyán fekszik, báméskodik. Rossz a mirigyműködése. Elhízik, felpuffad, arcszíne sárgás. A máj, a gyomor lázadoznak. Halála előtt néhány héttel még egyszer feltápáskodik ebből a sűrű, ragadós, beláthatatlanul mély és izapos unalomból. Még egyszer rendelkezik: tollbamondja végrendeletét. Van még hárommillió nyolcszáz ezer frankja Európában, bankárjánál, Laffittenél. Ezt a pénzt elosztja hívei között; de rosszul emlékezik s papíron mintegy hatmillió — nem létező — frankot oszt szét. Aztán emléktárgyakat küld fiának, Hortensenek, Mária Lujának, majd kastélyokat, birtokokat ajándékoz híveinek s megelégedik róla, hogy e kastélyok és birtokok közül már egy sem az övé. Kissé szétosztja a világot, amelyhez semmi köze már. Fiára hagyja Franciaországot, tanácsokat ad szegény kis reichstadti hercegnek, hogyan uralkodjék majd. Íródeákjai megdöbbenve hallgatják. Aztán pontot tesz, aláírja nevét, hányni kezd, már haldoklik. Sokáig haldoklik, majdnem két héten át. Csendesen hal meg, egy pillanatban, mikor éppen nem figyelt oda senki. A halálos ágyon megfiatalodott. „Olyan, mint Első Konzul korában!“ — mondja Bertrand.

Ez a dráma, Napoleon uralmának drámája, e vadregényes, emberfölötti élet egyik legizgalmasabb fejezete. Unatkozni is úgy tudott, mint senki előtte. Napoleonian tudott unatkozni.

## SIGRID UNOSET

A NOBEL-DIJAS NORVÉG  
REGENYIRÓNÓ A SZERELEMROL  
ÉS A HÁZASSÁGRÓL

Az asszony legigazibb munkahelye az otthon. Itt még sértetlenül megtalálhatók azok az alapvető tulajdonságok, amelyek a történelmi idők óta változást nem szenvedtek.

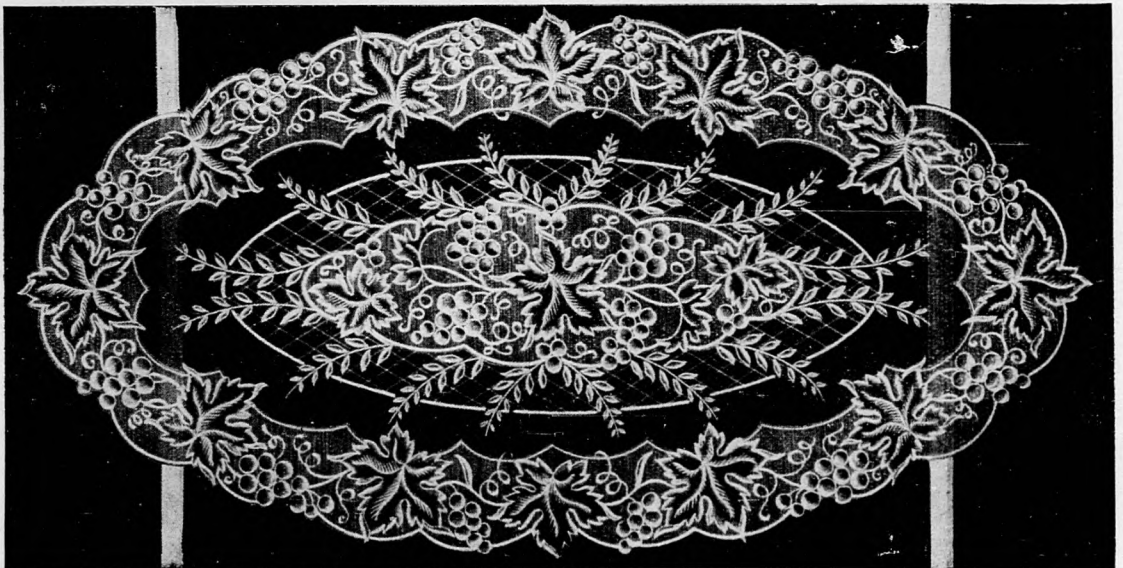
Az asszonyok kilencvenkilenc százaléka boldog családi élet alatt azt az otthont érti, amelyben vagy ő veti alá magát férjének, akinek felsőbbrendűségét elismeri, vagy pedig leigázza férjét, de mégis úgy viselkedik, mintha az volna az úr a házban.

Nem lehet boldog az a házasság, amely nem egyéb, mint végtelen harc a hatalomért, örökös küzdelem a jogokért. De az a házasság sem lehet boldog, amelyben az egyik fél csak kötelességeket, a másik pedig csak jogokat ismer.

A szerelmi élet terén úgy viselkednek az emberek, mintha súlyos betegek kórházában járnának, ahol a látogatók sem mernek beszélni, de a páciens is önmagára van utalva. Mennyire más és boldogítóbb volna a szerelem, ha az emberek nem szégyelnék mások és önmaguk előtt is érzéseiket.

A sírigtartó házasság olyan, mint a legvakmerőbb vállalkozás. De a nagy célok és vakmerő vállalkozások több eredménnyel kecsegtetnek, mint az élet apró problémái.

Lehetetlen, hogy az apa egyetlen legyen az anyával. Mert az apa tartja el, védi és oltalmazza gyermekeit és a feleségét, ráadásul pedig önmagát is, míg az anya legfeljebb gyermekei oltalmazására képes.



Ovális hímzett tüllterítő. Beszerezhető a M. U. L. Kézimunkaboltjában (Budapest VI. kerület, Teréz-körút 6. szám)

Ignác Rózsa

## SZANATÓRIUMBAN

Ilon azt mondja, hogy az a garázs. Ő az ápolónőm és olyan ellenvetést kizáró, parancsoló, szinte nyers hangja van, hogy sokáig nem merek felelni. Pedig egészen biztosan nem garázs. Ahogy felpúpozott párnám között kipillantok az ablakon, a havas faágak alatt idevillog a lapos, csúnya épület nyomoit teteje.

— Szóval odaviszitek a halottakat? — jelentem ki váratlanul az ápolónőnek s a meglepetés elárulja megdöbbszent szemén, hogy igen, sajnos, ez olyan beteg, aki mindent kitalál. De azért készségesen, bár teljesen meggyőződéstelenül felel: mit tesztek már megint összefantáziálni?

Összefantáziálni. Ő így beszél és ezt nagyon helyes kifejezésnek tartja, tekintettel arra, hogy egy tüdő- és szívburokgyulladásból mellhártyagyulladásba esett írónőről van szó. Jöndulatul nő, jöndulatból szórakoztat, nem tehet róla, ha emlékeiben oly gyakran szerepel a halál. Tulajdonképpen csak hálával tartozom neki, hiszen az alatt a pár pillanat alatt, míg az ügyeletes orvos felrohant, mégis csak ő mentette az életemet. Igaz is, úgy ismerkedtünk meg, hogy engem a mentők behoztak, aztán nem emlékszem, aztán kezdtem szédülni, mint egy ájulás előtt és arra eszméltem, hogy ő, Ilon, térdel a térdemen és pofozza elalélt arcomat. Az orvos pizsamában volt és a szobában az izgalomban kinyitott és el nem zárt vízcsp sugara túlcsoordult a mosdókagylón és áradt ágyam felé, mint a Pruth. Azért a Pruth, mert éppen Bukovinából és Moldovából érkeztem meg betegségem kitörése előtt pár nappal és akik ellenzik és nem szeretik az én keleti magyaroikat látogató, Julián-nosztalgias útjaimat, azok azt mondták, hogy onnan hoztam az influenzát, amiből az egész baj kifejlődött. Nem is igaz, én onnan néhány népi népet hoztam, szötteket, varrottásokat és szíveket. Sok, sok szeretetet, meleget, amiből egész télen éljek, jószágot, emberséget a szegénységből, erőt és példaadást a nélkülözőktől. A hőmérő negyvenegyet mutat és a fejemben percenként petárdák robbannak. Később sok injekciót adnak, feketé kávént öntenek a számba és sokat szaladgálnak, de ez nem fontos, az a fontos, hogy én most valami véstörvényesnek előtt állok és azt kérdik tőlem:

— Hogy tartja összeegyeztethetőnek, hogy szekéren, csizmásan, fejkendősen, paraszti módon járja a bukovinai székelly falvakat s az ott ily módon szerzett betegséget ilyen előkelő pesti luxusszanatóriumban gyógyíttassa?

Egyszerre arra ébredtem, hogy kimerült ápolónőm édesdeden horkol a kíséző diványon. Most mentegetőzöm, de igazán, minden beteg utálja egy kicsit a harsogóan egészségeseket. Én szegény Ilont, az életmentőt. Mert kövér, mert erős, mert hangosan szuszog, mert tud enni, Istenem, istenem, ennyi beteg irigység ellen csak az imádság segít...

... Már nem vagyok életveszélyben, csak a lázam nagy, de azért eszem, eszem nappal, eszem éjjel, mert ha nem, jön a szőlőcukor. Éjjel Ilon almát hámoz.

Angyal ő, drabális angyal, kissé nagyot hall s levegő után kapkodó gyenge hangomból mitsem ért. De ápol azért. Mit kell a betegnek beszélni, nem igaz? A beteg fogadjon szót, mondja ő és etet, mint egy csecsemőt.

H. doktort első éjjel óta tisztetem. Nagyon megnéztem, mikor azokat a bizonyos szívfülöttieket adta. Pulzusom nem nagyon volt, de néztem. Úgy megnéztem tetőtől talpig, mint aki az életben utóljára láthat valamit.

Tegnap óta átálltam. Kiléptem a depresszió alól. Dunnyogó hangon és kitarító sípolással énekelek. Zsoltárt, dicséretet, meg olyanokat, hogy „Tavaszi szél utat szárazsít, minden madár társat választ.” És régi, pici gyerekkoromban hallott katonanótákat. A lázam ilyenkor lassan emelkedik, fájdalmam kihagy és lelkembe derű költözik.

Második szomszédom a 29-es. A Füle. Őt úgy emlegetik. Azt hiszem, hátam mögött én a tüdős lehetek. Füle 21 éves fiatalember. Koponyalékelése volt, így beszél Ilon. Fülenek mindig itt van anyukája. Reggel kötözik. Aztán alusznak általában estig. Éjjel sétálnak, pezsgőt isznak. Az ő Ilonja és az én Ilonom barátok, úgyis, mint alkalmi magánápolónők. Füle állítólag aggódik értem, én határozottan aggódom Füleért s mégis szinte megütődve hallok ma reggel, hogy 29-es Füle két nap múlva hazamegy. Későbbben jött, mint én és mégis. Am viszi magával ápolónőjét. 21 éves. Szegény kicsi léltelkopyájú Füle. Isten gyógyítsa meg egészen. Azért rossz lesz új 29-esre szokni.

Mert arról, hogy én mikor megyek haza, senki sem beszél. Csak a kisleány, akivel, mert nagyon sajnálnak, szabad két percig telefonon beszélni. A készüléket az ágyamhoz tolják. A kicsi — négyéves — csicsergő hangon köszön, de elnémul gyenge csipogásomtól, pedig hogy erőltetem magam. Mondja, hogy: te is milyen anyu vagy, csak vizitbe jössz haza?!

— Hogy gondolod ezt, kincsem?

— Hát mindig vagy kórházba mégy, vagy utazol és még a hátsólovamat se látod. Amit az angyal hozott.

Nem, igazán nem láttam. Mielőtt bezállítottak, karácsony hetében még meg-

rendeltem a hátsólovamat telefonon, de már nem láthattam.

— Tudod mit, — mondja a fam, — aludj még szépen hármát és akkor jere haza.

Igérem és fogadom. Ha én három szepet, altató nélkülül alszom egymás után, akkor biztosan mehetek. A gyerek nem jöhet be, látogató kezét nem adhat, hátha náthát hoz? A virágot kidobják, elveszi a levegőt. De miért panaszkodom? Virág helyett nem illatos-e a kenyér? Foszlós kenyér, finom kenyér, fehértett kenyér, illatosított, előkelő kenyér. Kétségbeesítően előkelő, mint minden ebben a szuvas-öreg csuda flancos helyen. Ilont megfőztem s az illatos kenyér helyett pár napja a személyzet jószágú félbarna kenyert próbálok lenyelni.

Lábadozom. Isten nevében több meglepő visszaesés után két napja láztalan vagyok. Felkelésről és hazamenetelről szó sincs, de abban a reményben, hogy majd csak megjön az optimizmusom is, pongolyát, papucsot hozatok hazulról. Hü Ilonom látható izgalommal veszi tudomásul.

Mióta valamennyire emberszámba vesznek, beszívárogozom a szanatórium egész élete. Éjjel csikorgott lenn az udvaron a furgony s a kicsi vén asszonyhoz a másodikon nem szaladgál többé injekciós tüvel H. doktor. Azt hiszem, az az üvöltő is meghalt itt az elsőn. Csend van arra is. Főnn a másodikon, a most meghalt öreg szobája mellett most bontatja az ötödik napi üveg pezsgőjét a gróf. A grófnak semmi baja sincs, csak fél, hátha lesz. Pletyka, idegen sorsok szele, kevés láz, kisebb fájdalom. Úgy tetszik betört az élet hozzám. Szinte zavar. Szinte sajnálom. Szellőztetés alatt a földszintről harsány óá, óá tör fel s ez, ez vigasztal, — a fiatal filmsztár bébije, — két napos — bög ott alatt. A magaméra gondolok. Ezért, ezekért igen.

Mert különben kezdeni ezt a tülekedést, ezt a nyomorúságot, amit lételek hívnak, a magunk és mások életének állandó zavarását, ezt az egészet óh, inkább a tüdőgyulladás, inkább a gyötrellem, a láz, a vég...

De a kölyök győzi érvvel, sőt legyőzi és ordít vígan és harsányan és nem fél se élettől, se tüdőgyulladástól, csak zengi ott lenn, a szanatórium szülészeten az új dalt, amelyik ennyiből áll: óá, óá, óá...

## Tavaszi felé

Fényesebb lett a napkorong  
És cirógatóbb a szél,  
S már a messzi havasokon  
Integet búcsút a tél.

A föld sóhajt, ébred lassan,  
Nyílik a rügyek zárja,  
Csak az én bús szívem marad  
Hideg és örökre árva.

DR. TÓTH SÁNDOR

# Hadifogoly-cirkusz

ÍRTA CSURKA PÉTER

Azt nem mondom el, hogyan keletkezett, csak arról szólok, hogy miként mult ki a hadifogoly-cirkusz 1918-nak a nyarán, pár óra alatt, egy fűszagú délután Nisnij-Novgorodban.

Ott állt a cirkusz a városok kívüli nagy mezőségen és mi hadifoglyok, akik a cirkusz köré csoportosultunk, csak «hivatásunknak» éltünk. Forradalmi hangulat szántotta végig egész Oroszországot. Már a többi fogoly is széjjelszélédta a táborból, tátongtak a nagy barakkok az ürességtől. Mi, a cirkuszosok már civilben jártunk, hiszen a cirkusz nagyon jól ment, tellett mindenre.

Egy este, előadás előtt, magas, kaftános kínai állított be a cirkuszba, kereste az igazgatóságot. Vályog, a cigánybaka, aki sarkigérről, cifraszínőről nagy orosz bundában állt a bejárat előtt, mint portás, bevezette hozzám a kínait. A kínai ilyesféle nevet mondott:

— Csing-Csuhi-Jaffet-Kong vagyok! Állatszeliidítő!... Most érkeztem a városba hat darab szelidített szenezáli vagyzállal, két leopárral, három királytigrirel és egy óriáskigyóval...

Elnevettem magamat.

— És miben lehetek szolgálatára?

— Fel szeretnék lépni vadjaimmal!... Szerény bérért, természetesen!

Azonnal összehívtam a cirkuszi főembereket, hogy na, mit szólnak Csuhi-Csing-Jaffet úr ajánlatához? Mindannyian lelkesedtek érte.

— Igenis! Utat kell adni!... A műsorunk változatosságnak kell lenni!

Nem tehettem mást, minthogy leparoláztam vele. Pár perc alatt megegyeztünk.

— Ez időben hol vannak nemes állatai? — kérdeztem aztán.

— Az indóháznál vagoniroztam ki őket!

— Hát akkor szállítsa ide s holnap este már felléphet!

— Nem, uraim!... Nem hozom ide őket!... Nekem ugyanis van egy nagyon bevált reklámom!... Minden este végigvonulok állataimmal a cirkuszig és a cirkusztól ki az állomáshoz!

Helyeslelünk és rögtön elhatároztuk, hogy holnap délután mi is kimegyünk az állomáshoz és díszfelvonulást rendezünk Jaffetnek az állatseregletével végig a városban. Beszólítottam Vályogot is, aki mindig azzal kínozott, hogy adjak neki más foglalkozást, mert megbolondul a melegtől a nagy bundában. Mondám neki:

— Na, Vályog! Itt az alkalom, felmentelek az ajtónállástól, te fogod reggelentént az oroszlánokat és tigriseket símára kifelé! Holnap délután pedig te is kijössz velünk az állomáshoz, derekad köré csavarod az óriási kigyót és szép csendesen jössz vele utánunk!

— Jáj, micsoda kigyót? — borzongott meg Vályog. — A, nem, megszoktam már a portáságot!... Inkább maradjon a bundában...

Ot oroszlán volt egy ketrecben, a hatodik, a legnagyobb, külön ketrecben ordított. Mikor megkérdeztük Jaffet, miért különítette el a nagy oroszlánt a többiétől, azt felelte, hogy azért, mert beteg a Jáva. A Jáva nem léphet fel ma este, mert hűlése van. A leopárdok, tigrisek szintén külön ketrecben lustálkodtak.

Elindultunk a főútvonalon. Mennél jobban közeledtünk a város felé, az állatok annál jobban ordítottak. Körülöttünk a sokaság nőttön-nőtt, az utcák mentén száltében-hosszában sereglettek utánunk az emberek. En elől mentem a kínaival, mint ahogy kiterveltem.

— Mondja, Jaffet kolléga! — löktem oldalba a barátomat, — mért ordítanak ilyen éktelenül ezek a vadak?

— Így vannak idomítva!

— És mondja, nem veszedelmesek?

— Hát bizony, az én életem mindennap hajszálon függ! Mutatványaimtól a közönségben megfagy a vér! Ma még veszedelmesebb lesz, mert beteg a Jáva!... Hat oroszlánnal végzem mutatványaimat, most szokatlan lesz nekik! Na, de hát ez a kenyerem!... A három tigrirel pedig egyszerre birkózom! Majd széjjeltepnek, de az utolsó pillanataiban kiugrom a porondról!... Libabőrös lett a hátam.

— És a leopárdokkal mit végez?

— Hajmeresztő! Uram, hajmeresztő!... Hosszú zsákba bújok, mely a nyakamnál van megkötve, de a kezeim is zsákban vannak. Mondanom sem kell, alig bírok járni... Szaladnak felém, de én a nézésemmel féken tartom őket... Magas polcokról ugrálnak rám, én parirozom az ugrásukat... A közönségben megfagy a vér... — Hát a kigyóval mi lesz?

— A kigyó bent van a ketrecben, én bemászok hozzá, utánozom a krokodil járását, rőfögök... Közeledünk egymáshoz... A kigyó csörög, én rőfögök és kérem szépen...

Nem fejezhette be Jaffet a mondanivalóját, mert a tömegből egy bösz alak tört felénk utat és megragadta Jaffet.

— Te gazember! — ordította oroszlán.

A menet megállt, a zene egyszerre elhalt. Jaffet kolléga elsápadt. Az idegen szintén egy óriási kínai volt.

— Csáló, gazember ez, uraim, ne higyenek neki! Oroszlánbőrbe bújított cinkostársaival végigszédelt a világot!... Egy igazi oroszlánja van, a Jáva, de az mindig beteg!... Én egy évig voltam nála oroszlán, de a fizetésemmel még most is tartozok!...

Csend lett, ijesztő csend. Jaffetnek a szája elfehéredett. Az óriási kínai odaugrott az oroszlánok ketrecéhez, vad erővel lerántotta az ajtót s egyenként hánytta ki a nép közé az «oroszlánokat».

— Gyerünk, Fred, Drull, Mohamed, Tájfún és Citron!

Nagyot nyekkentek az oroszlánok a földön. Következtek a tigrisek és leopárdok. A népség közül azok, akik nem értették a dolgot, visongtak, jajgattak,

futásnak eredtek, a közelállók pedig határozni kezdtek. Egyedül a Jáva maradt a kocsin, az igazi oroszlán. A kihajigáltak felugráltak, egyik-másik ledobta magáról az oroszlánbőrt, szaladni kezdett. Kisebb-nagyob copfos kínai volt mind. A népség nevetése egyszerre méregbe fordult. Köveket dobáltak az oroszlánok után, felénk is dühödten néztek, öklöket rázták és fenyegető hangok hallatszóttak.

— Ilyenek a hadifoglyok! Csalják a pénzt az emberektől!... Vége a háborúnak, menjenek a hazájukba!... Felesznek előlünk mindent és ilyen csalással még a pénzünket is elszedik!

— Verjük ki őket a városból!

Az izgalom egyre nőtt, körülvettek bennünket, összeszorultunk. Szerettem volna Jaffetet jól képenvágni, mert még mindig ott állt köztünk. Neki köszönhetünk mindent! És ekkor botok emelkedtek fel a levegőbe, valaki elküldötte magát:

— Ki innen a városból!

Szorítottak bennünket a tér közepe felé. A helyzet komolyan fenyegető volt. És akkor én nagy erővel utat törtem magamnak, nagyot kiáltottam:

— Utánam, fiúk!... Meneküljünk!

Rettentő futás kezdődött...

Hej, haj, régen volt. De ha rá gondolok, még most is ráz a nevetés. Előli szaladtam én a magas sárga cilinderekben, pépita bricseszen, frakkban, utánam szaladt a «nagyémet» létraművész (würtembergi volt!), azután Várkonyi és Smedt a tornászokkal, trapézművészekkel, Hadzsa Zdenko, az állatutánzó rőfögött, de alig bírta szusszal. Az úgynevezett «gumicsoport» osztrákjai, a szaltózkodók és gumalművészek embereket ugrottak át. Talygás őrmester, a főbőhőc, a buggyos, dummeraugusztii jelmezében, kifeszített lisztes képével, káprázatos jelenség volt. Elvágódott, felkelt és úgy káromkodott, mintha esténként ez lett volna szerepe a cirkuszban.

A tömeg futott utánunk, de szerencsére nem bírta velünk az iramot. Lassan lemaradoztak, félóra múlva azon vettük észre magunkat, hogy messze kint voltunk már a város szélén.

Akkor már este volt. Egy óra múlva láttuk, hogy nagy világozás, fény vágódik fel az égnek. A Bragir-térről nagy zűrzavar, lárma hallatszott. S mi tudtuk, hogy a cirkusz ég. Felgyújtották a hadifogoly-cirkuszt.

Beletemetkeztünk az éjszakába, árva, egyenruhás komédiások és Viljev-Okrani felé vettük utunkat, azon törve a fejünket, miképpen tudánk ruhát cserélni? Utolsó kép:

Viljev-Okrani szélén ültünk a virradatban. Az úton zsinóros, bundás alak tűnt fel. Vályog, a «portás» volt...

Egy óra múlva láttuk, hogy nagy világozás, fény vágódik fel az égnek. A Bragir-térről nagy zűrzavar, lárma hallatszott. S mi tudtuk, hogy a cirkusz ég. Felgyújtották a hadifogoly-cirkuszt.

Beletemetkeztünk az éjszakába, árva, egyenruhás komédiások és Viljev-Okrani felé vettük utunkat, azon törve a fejünket, miképpen tudánk ruhát cserélni? Utolsó kép:

Viljev-Okrani szélén ültünk a virradatban. Az úton zsinóros, bundás alak tűnt fel. Vályog, a «portás» volt...

## PIANISSIMO

*Olyan ünnepélyes és komoly ez a homálylő naplemente. Az a kis nyurga nyárfa is mintha litániára menne.*

*Halkan feleresztett levelek sárgás, borús színekben égve, mint őreges kis sőhajok, úgy repkednek a szürke égbe.*

*A hegyháton a cserje ritka, köztük titkos sugdosás van: meghalt egy rőzsés néneke az erdőalji vízmosásban.*

K. HARMATH IMRE

# Mese a királykisasszony szivéről

Írta Fóthy János

Egyszer volt, hol nem volt, de igazán még az Óperenciás tengeren is túl, volt egy szép királykisasszony. No nem olyan igazi, szinarany királykisasszony, csak afféle acél, dehát a mai világban, higgyétek el, jobb soruk van az acélkirálykisasszonyoknak, mint a szinaranyból való igaziaknak. Nevezük királykisasszonyunkat Barbarának.

Barbara gyönyörű palotában élt, odaát a tengeren túl, aranyujtások szolgahad leste minden mozdulatát és állig felfegyverzett detektívek őrizték minden lépését, mert ne higgyétek azt, hogy az ilyen tengerentúli acélkirálykisasszonyoknak olyan könnyű az életük, — bizony, ezer meg ezer veszély fenyegeti őket a temételen sok kincsük miatt. És ebből mintha az is kiderülne, hogy azért mégis jobb soruk van titokban a szinaranyból való igazi királykisasszonyoknak, akiknek nincs annyi félni és félténivalójuk, mint az ilyen acélból való nem-igaziaknak.

Barbara királykisasszonyt azért ne sajnáljuk túlságosan, mert ha nem is nagyon tudta, mit csináljon mérhetetlen gazdságával, még mindig az kapja a jobbkik részt az életből, akit kincseinek súlya nyom, nem pedig az, akit szegénysége. Dehát a sors néha igazságos. Barbarának mindent megadott, ami szép és jó a világon, csak egyet felejtett el: szívet adni neki.

Barbara királykisasszonyok nem volt szíve.

Édesapja, az acélkirály, összehívta a világ összes doktorait, de hiába vizsgálták Barbarát, hallgatósövíük alatt semmi olyat nem észleltek, ami szívdobogáshoz lett volna hasonló. A szív azonban, legalábbis az ilyen acélkirálykisasszonyoknál, úgy látszik nem olyan fontos szerve az életnek, mint más közönséges halandóknál, mert Barbara egészen jól megvolt nélküle is. Fényes estélyek, mulatságok egymást követték az acélkirályi palotában, szót a zene, folyt a drága ital és közben senkisémet vette észre, hogy a királykisasszony keblében, a fényes ruha alatt, sötét és hideg üresség tátong. Ő maga is annál kevésbé vette észre, bár az igazat megvallva, egyébként nem nagyon hiányzott neki az a forrón és ostoba egyhangúsággal kopogó valami, amit szívnek neveznek.

Persze, délcég lovagjai is voltak Barbarának, de a szív ezeknek sem hiányzott, — nem is azért forgolódtak annyi hévvel a királykisasszony körül, mintha bizony a szívére lettek volna kíváncsiak.

Igen ám, de Barbara egyszer csak megunta rettenetes sok kincsét, szolgáit, detektívjét, lovagjait, megunta a fényes estélyeket, mulatságokat, a zenét, a táncot és italt. — Barbara egyszerre csak fájditani kezdte a szívet, helyesebben azt a helyet, ahol a szívének kellett volna lennie. Mert, gyerekek, a szív olyan furcsa valami, hogy néha akkor is megsajdul, ha nincs. Az ilyenfajta szívfájást — különösen acélkirálykisasszonyi körökben — élet-untságnak szokták nevezni.

Barbara unatkozott. Édesapja, az acélkirály, nem kímélte gazdságát, hogy szeretett gyermekét felvidítsa. Építettett neki színházakat, ahol saját külön komédiásai játszották saját külön írónak szindarabjait. Barbara ettől még jobban unatkozott, de most legálább nem ok nélkül. Építettett az acélkirály saját külön filmgyárat, ahol Barbara volt a Greta Garbo, de ettől a királykisasszony még jobban érezte, hogy a szíve helyén csak valami érzéketlen gép dobog. Építettett az acélkirály a lányának csodálatos gözhajót, amely elindult vele a tengeren, egy távoli országra felé, amelyet úgy hívnak: Európa. Acélkirálykisasszonyok, akik a szívüket keresik, többnyire ebbe az országra jönnek a tengeren túlról, — nem tudom, miért, mert hiszen újabban itt is bizonyos pangás mutatkozik a szívek piacán.

Nem is találta meg hiányzó szívé itt sem Barbara. De egy nap súlyosan megbetegedett. Délcég lovagjaival együtt felhőszakadás lepte meg egy autókiránduláson és a szép, büszke királykisasszony, miután hetekig lebegett élet és halál között, megbénult. Orvosok jöttek, orvosok mentek betegágya körül... „fele vagyonom a tiétek“... — örvengött az acélkirály — „...gyógyítsátok meg a gyermekemet!“ De hiába volt az orvosok minden tudománya, Barbarát nem állíthatták talpra. Ott ült, szegény, a fényes, drága szanatórium szobájában, keresek széken, magatehetetlenül és elhagyottan. Papának ugyanis, miután kiörjögte magát és látta: hiába, haladéktalanul vissza kellett térnie tengerentúli acélbirodalmába, amely nem nélkülözhetette bölcs kormányzását. A délcég lovagok, persze, elmaradtak, de elmaradtak a hódoló udvarhölgyek is a béna királykisasszony mellől. Barbara egyedül maradt.

De csodálatos! — a béna királykisasszony nem volt boldogtalan. Különös dolgokat tett észre, emlékeket előbbi életében sohasem látott. Hogy reggel felkel a nap és énekelni kezdenek a madarak a kórház kertjében. Hogy este, mikor ágyba fektetik, kezébe adnak egy könyvet és amint olvas, egyre jobban és jobban megfeledekezik az életről. Hogy van

**Kelengyebeszerzésnél  
kérjen ajánlatot**

**Zörgő János**-tól

vászonáru · kelengye · szaküzlet  
textiláru nagy- és kiskereskedés

**Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 19**

Kelengye-összeállítás **450.—P.**  
től, díjtalan költségvetés és be-  
mutatás meghívásra vidékre is

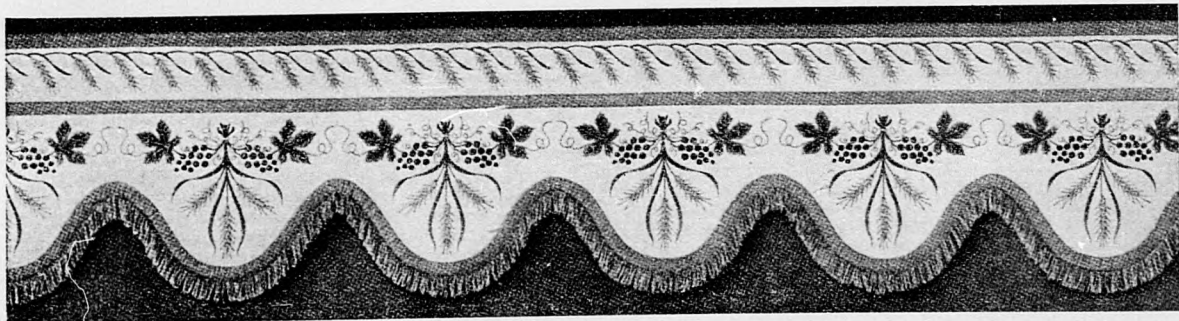
**Zörgő kelengye fogalom**

egy különös ital, amely mindennél jobban oltja a szomjúságot és úgy csillog a pohárban, mint a gyémánt: friss viznek hívják... És hogy van a kórházban egy fiatal orvos, aki odaül melléje és órákig beszélget vele, néha megfogja a kezét, mint ha csak az érverést számolná, hogy néha megsimogatja a haját, vizsgálalon... — Barbarának le kell hunyia szemét, hogy észbe jusson: mikor is érzett életében valami hasonló.

Egy asszonyi alak rémlik fel benne, amint föléhajol és szívéhez szoritja, egy asszonyi alak, akinek képe ott függ az acélkirályi udvar egyik termében, anélkül, hogy ő — Barbara — valaha is észrevette volna. Homályosan arra is emlékszik, mintha az acélkirály egyszer futólag megjegyezte volna: ez volt az édesanyád... És most ugyanezt érzi, mikor ez a fiatal doktor... igaz, hogy ez más, egészen más... a királykisasszony lehunyt szemekkel ül a keresek széken és mosolyog. Mosolyog, ahogy még sohasem mosolygott. Egy reggel heves fájdalomra ébred. De milyen különös: ez a fájdalom édesebb, mint minden a világon. Rémülten hivatja a doktort, — ez az édes és jóleső fájdalom csak a halál lehet. A doktor föléhajol, hallgatódzik vizsgálócsövén, aztán mosolyogva mondja: egy kis szívdobogás, semmi az egész... — és megnyugtatón végigsimít a haján.

... Kis szívdobogás...  
Két elveszett láb helyett egy megtalált szív, — vannak ilyen különös cserék az életben.

De higgyétek el, ez a csere nem is a legrosszabb...



Úrasztalterítő szélére hímzett díszítés. Beszerezhető a M. U. L. Kézimunkaboltjában (Budapest VI. ker., Teréz-körút 6. szám.)

# KÍNAI TÖRTÉNET

## Az elvesztett szerelmeslevelek

Benyitott egy kínai zálog- és ezüstházba egy vén kínai, bőbeszédűen elpanaszolta a főnöknek minden bűját-baját és felajánlott neki megvételre egy ezüst karperecet. A főnök még javában tárgyalt az öreggel, amikor nyílt az ajtó és belépett egy fiatalember, öltözte tele az út porával; a vén kínaihoz fordult és megkérdezte, ő-e az öreg «Wang nagyapó»?

— Az vagyok, fiacskám.

— Pekingből jövök — beszélte a fiatalember. — Ott ismerkedtem meg a kegyelmed unokaöccsével, Wang-Weng-Shing a neve. Amikor a múlt héten elmondtam neki, hogy haza készülök közös szülővárosunkba, rám bízta ezt a kis csomagot, hogy adjam át kegyelmednek. Most érkeztem meg és első utam elvitt az illatos hagyma-utcába, ahol azt mondták nekem, hogy kegyelmed elment a «Nagy haszonhoz» címzett zálogházba. Azért találtam rá itt kegyelmedre. Tessék, itt a kis csomag és át kell még adnom az unokaöccse üdvözlését, aki minden jót kíván.

— Lám, lám, a kis öcsémtől jön ez a csomag? Hálásan köszönöm kedvességéidet és ne vedd zokon, ha átnyujtom neked ezt a szerény teárválót.

— Fogadd köszönetemet nagylelkűségéért!

A fiatalember elment. A vén kínai a főnökhöz fordult és elmondta:

— Két estendeje, hogy a kis öcsém útrakelt és most hallok róla azóta először. Mégis csak kíváncsi vagyok, hogy mi van ebben a kis csomagban.

Az öreg nagy körülényesen szedte le a csomag burkolatáról a pecséteket, kibogozta a zsinogot és néhány papírburokból kihántott egy ezüstrudat, amilyen pénz értékével ma is forgalomban van Kínában. Egy kis levél is volt a csomagban. Megkérte a főnököt, olvassa fel neki a levelet, mert ő nem tud olvasni. A főnök már olvasta is:

— «Kedves Bátyám! Egy ismerősöm utazik haza és örömmel használom fel ezt az alkalmat és jelentkezem. Amikor elváltam Kegyelmedtől, ennek két estendeje, először Shanghaiba mentem, de ott nem találtam olyan munkát, mely nekem megfelelő volna. Erre továbbmentem Tiencsinbe és elszegődtem egy kereskedőhöz. Három hónappal ezelőtt a főnököm elküldött Pekingbe üzletvezetőnek és itt nagyon jól megy sorom. Ezzel a levéllel küldök Kegyelmednek egy ezüstrudat, súlya háromszázötven gramm és remélem, hogy ezután már rendszeren idomogathatom Kegyelmedet. Sok szerencsét és hosszú életet kíván Kegyelmednek unokaöccse Wang-Weng-Shing.»

— No nézd csak, — mondta az öreg, — a fiú mégis csak szerencsével járt! De mert most mégis csak van egy kis pénzem, a karperecet mégse adnám el. Adja vissza nekem és váltsa be az ezüstrudat. De talán mérje le előbb, mert hiszen tudjuk, mennyi csalást követnek el ezekkel a rudakkal.

A főnök átment a másik szobába, ott volt az ezüstmérlege és megállapította, hogy az ezüstруд súlya nem háromszázötven, hanem négy százötven gramm. Mindjárt arra gondolt, hogy ezt a száz gramm többletet elsikkasztja és így azt mondta az öreg Wangnak, hogy a súly pontos, az ezüstруд háromszázötven gramm. Kifizette vert pénzben a megfelelő összeget. Az öreg kínai távozott.

Néhány perccel ezután egy koldus nyitott be a boltba:

— Az imént láttam, hogy az öreg Wang jön ki a boltjából. Ez a fickó a legravaszabb család az illatos hagyma-utcában és erre akarom kegyelmedet figyelmeztetni. — Beváltottam neki egy ezüstrudat.

— Akkor az a rúd hamis. Vágja csak ketté és meg fogja látni, hogy mi van benne. A főnök meghökken és átfűrészelte az ezüstrudat. Az ezüstreteg alatt vastag sárgaréz lapult.

— Na látja! Ismerem a jómadarat!

— Tudja, hogy ez a család hol lakik? — izgult a főnök.

— Tudom hát, — felelte a koldus. — De azt is tudom, hogy most nincsen otthon. Fogadnék akármibe, hogy ebben a pillanatban a «Csurom boldogsághoz» címzett kocsmában ül. Adjon ide két dollárt és elvezetem oda, akkor megkapja a pénzt. A főnök elfogadta ezt az ajánlatot és követte a rongyost. Hamarosan odaértek a «Csurom boldogsághoz». Mindjárt rá is akadtak az öreg Wangra. Hat barátjával együtt ült egy alacsony asztalnál és élvezte a finom cápauszonylevest. A főnök gyorsan hozzálépett, mélyen meghajolt és így szólt:

— Bocsásson meg, tiszteletreméltó Wang nagyapó, hogy alkalmatlankodom, de az az ezüstrud, melyet az imént vettem át kegyelmedtől, hamis. Itt van, ime, kegyelmed is meggyőződhetik róla.

Az öreg Wang erre csendesen és nyugodtan azt felelte:

— Ha azt mondja, hogy ez a rúd hamis, akkor bizonyára ez így is van. Nekem tehát vissza kell válnom. Csak nem tart engem csalónak, hiszen látta, hogy a rudat egyenesen Pekingből kaptam. Legyen csak türelmemmel egy kis ideig, amíg végeztem az evéssel.

Az öreg Wang befecskerte az étkezést, azután így szólt a főnökhöz:

— Na és most adja ide az ezüstrudat. Mennyi is volt a súlya?

— Háromszázötven gramm.

— Igaz, emlékszem, — mondta nyájasan az öreg; — az emlékezőképessége kitűnő. Fogadós! Van-e egy ezüstmérlege? Akkor legyen olyan szíves és mérje le ezt a hamis ezüstrudat. — Mi az? Mennyi ennek a súlya? Négy százötven gramm? Pontos a mérlege?

— Tökéletesen pontos!

— No nézd! Hallotta ezt, főnök úr? Eladtam önnek egy igazi ezüstrudat, a súlya háromszázötven gramm volt, le is mérte. És most rám akar sózni egy négy százötven súlyú hamis rudat?! Hé! Barátaim! Hallottatok már ilyet?! Mit kezdünk az olyan pénzválválóval, amilyen ez itt?

— Mingyárt eldaboljuk a hátán az indulóit! — kiáltották fenyegetőzve a cimborák. A főnök sürgősen kisetett a kocsmából. A koldus odaült az öreg Wang mellé, az ifjú utas előkerült egy mellékhelyiségből és mind a három az oldalát fogta, olyan jóízűen nevettek azon, hogy ez az ötlet milyen fényesen sikerült.

Mikor nyegenyenes lett Madeleine, úgy találta, hogy a világon semmi sem ér fel nyugalmával két gyermeke és férje közelében.

Néhány évvel ezelőtt azonban Madeleine-nek volt egy szerelmi kalandja, amelynek most szeretett volna még az emlékéitől is szabadulni, annál is inkább, mert levelei még ma is annak a férfinak birtokában voltak. Már hetek óta könyörgött neki levélben. Ma reggel végre megtalálta a poste restante üzenetét: „Legyen délután négykor teára a „sárga madár“-nál. Oda elviszem mindazt, amit kér tőlem.”

Pierre Lécran, a régi szerető alaposan megöregedett.

— Tessék, — mondta — mind itt van. Madeleine sietett búcsút venni Pierretől és szaladt haza, hogy a leveleket elégsse. A földalattin elképzelte, hogyan fogja egyenként megsemmisíteni a leveleket. Felsietett a liften, bezárkózott szobájába és felbontotta a csomagot. A réműletől felkiáltott: a csomagban egy könyv volt. Hiszen Pierre még meg is mutatta a csomagban a leveleket, nem lehet másként; a földalattiban cserélte ki csomagját egy másik csomaggal. Istenem, idegen kezébe kerültek a levelek.

A könyvön egy ismert könyvkereskedés pecsétjét látta. Taxiba ült. Az üzletvezetőt kérte. Megmondta, miről van szó.

— Asszonyom, — felelt az üzletvezető, — egyik alkalmazottam talán emlékezni fog rá, kinek adta el. Kérem, hagyja itt címét és levélben értesítjük.

Egy heti győrlő várakozás után Madeleine levelet kapott a könyvkereskedéstől: „Asszonyom, egyik elarusító úgy emlékszik, hogy a könyvet Frédéric Delplanquenak, az írónak adta el...”

— Madeleine egy óra múlva már az író lakásán volt.

— Uram, — mondta — egy héttel ezelőtt a földalattin egymás mellett ülhetünk. Ön is, én is az ülésre tettük csomagjainkat, az önben egy könyv volt, az enyémben egy csomag levél. A könyvet én vittem el, a leveleket ön... — Madeleine csodálkozva látta, hogy Delplanque arca idegesen elkomorodik: — Igaz, — felelt — csakugyan az ön leveleit vittem magammal.

— Kérem, adja vissza a leveleimet...

— Nem tehetem, — mondta az író.

— Már nincsenek önnél?!

— De igen... — az író egy pillanatig habozott, aztán felállt, kinyitotta dolgozószobája ajtaját és frásztalára mutatott: ott heverték a levelek, felbontva.

— Ezek a levelek egy regényem dokumentumai lesznek... — mondta az író. Gratulálók önnek, hogy ilyen szerelmet tudott érezni. Levelei csodálatosan gazdag lelkiéletet tártak fel előttem. Biztosíthatom, hogy leveleink egyes részletei bámulatható fogják ejteni olvasóimat. Regényt írok az ön leveleiből és nem adhatom vissza, míg be nem fejeztem.

Madeleine érdeklődéssel hallgatta Delplanque-ot, sőt némi büszkeséggel, hogy az amit élete szegényfoltjának tartott, regényre ihlette ezt a nagy írót. S mikor Delplanque megnyugtatta, ne féljen, megváltoztatja a neveket, a helyet, a személyek külsejét, úgy, hogy senki sem ismerhet rá, egyszerre megjegyezte: — Azért nem kell túlozni. Teljesen elegendő, ha megváltoztatja a neveket. Ha férjem így olvassa, lehetetlen, hogy rám ismerjen.

B. Nabonne

# AZ ANYÁK MEGMENTŐJE

## HETVENÖTÖDIK ÉVE HALT MEG SEMMELWEIS

Semmelweis Ignác Fülöpnek a gyermekágyiláz ellen küzdő orvostitanak egyetlen életben levő leányánál, özv. Lehoczky Kálmáné, született Semmelweis Antóniánál látogatást tettünk.

A kegyelmes asszony barátságos, szép otthonában első percben érezni lehet a nagy felfedezőnek még a halálán túl is átütő, lenyűgöző varázsát. Semmelweis Antónia a régi vágású nagyaszonny előkelő külső és belső harmóniáját sugározza felénk. Lelkes, szép szeme gyakran könnybelábad, mialatt nagynevű atyjáról beszél.

— Én voltam atyám utolsó vigasza. A Döblinben végződő nagy tragédiát megelőző napokban éjjel-nappal karján dajkált, mintha csak az én gügyögésemben kerestet volna feledést, menedéket. Sok álhíreszteléssel szemben hangsúlyozni kívánom, hogy atyám csak két napot töltött a döblini elmeegógyintézetben s előtte való napokban még betegéhez járt, sőt műtéteket hajtott végre. A végzetét előkészítő szepszist is akkor szerzte, újját megsértve egy újszülött tetem boncolása közben. Szörnyű tragédia, orvossors teljesedett be, hogy abban kellett neki is elpusztulni, ami ellen küzdve ezernyi és ezernyi életet mentett meg, — vérmérgezésben — 1865-ben.

— Nemcsak a honfitársak, hanem a külföldiek is mind sűrűbben kezdenek atyámmal foglalkozni. Legutóbb a híres német orvostanár, Killian irt egy jól sikerült drámát. Ezt Anna főhercegnő fordította le zengzetes magyar nyelven. Nemrég tisztelt meg látogatásával őfelsége, amikor bemutatta gyönyörű fordítását.

A nagyaszonny áttüzesedett arccal száll síkra a család magyarságáért:

— Sokan szeretnék elvitatni, hogy németnevű családunk nem magyar. Pedig több, mint 200 éve, hogy őseink itt élnek — részt kérve minden magyar mozgalmából. Atyám is nagy magyar volt, ezt nemcsak az állandóan hordott magyar ruhájával bizonyította, hanem azáltal is, hogy amikor idehaza, mint „fizetéstelen főorvos”, nagy nehézségekkel birkózott a Rókus-kórház primitív viszonyai közt —, egymástán mondta le a külföldi katedrákra hívó fényes ajánlatokat. De mint fiatal orvos, Bécsből hazasietett, hogy a szabadságharc zajló áradatában az egyetemi hallgatók légijóához csatlakozzék.

Megtudjuk a nagyaszonnytól, hogy a lebotlás előtt álló Apród-utca 1. számú ház volt Semmelweis Ignác szülőháza, ahol atyja jólmenő fűszerüzletet vezetett. Ezen az ütötköptt házon a halhatatlanság dicsőfénye övezi a megkoszorúzott márványtáblát, a rajta kiköppött aranyos betűkkel: „Itt született 1818 július 1-én az Anyák megmentője...” Az Erzsébet-téren 1906-ban nemzetközi adakozásból emeltek szobrot a nagy felfedezőnek, de úgy itthon, mint a külföldön is reliefek, emléktáblák, freskók hirdetik Semmelweis nagyságát. György Tibor kiadta gyűjteményes műveit, az utókor Semmelweist Jennerrel, Kochhal, Listerrel és Pasteurrel állítja egy sorba a szülészeti, nőgyógyászati és sebészeti tankönyvek az asepisról szóló fejezetet az ő tanával indítják utának. A nagyvilág minden művelt nemzete hódol Semmelweis örökbeesű felfedezése előtt s a legnagyobbak pantheonjában biztosított számára helyet.

De amíg idejutott az Eszme, — egy lángelmének apránként kellett felörlődni, egy kivételes embernek a szenvedés minden skáláján keresztül kellett esnie. Nehéz kanosszajárás volt Semmelweis élete. Atyja ahajára, a bécsi jogra iratkozott be, de sorsa és hivatásának idejekorán való felismerése átlendítette az orvosi pályára. 1846-ban már a bécsi „Allgemeine Krankenhaus” ideiglenes tanársegéde. Itt világosította meg elméjét elhivatottsága. Itt jött rá, hogy a fiatal anyákat és újszülötteket megtizedelő gyermekágyiláz kórokozója a gondatlanság és tisztátalanság. Itt tartóztatta fel a tömeges halált, eleinte a klóroladtban történt kézmosással és műszerfertőtlenítéssel. Felettese titokban követte ifjú tanítványát, ám aljasan rágalmazta, kicsinyelte, gáncsolta. Semmelweis tovább kutatott és mind meglepőbb eredményeket mutatott fel, bár kartársainak féltékenykedése, irigysége folyton megakasztotta és elkedvetlenítette.

A nagyaszonny könnyes szemmel réved a gomolygó, nehéz multba s rapszódikusán szakad ki belőle:

— Atyám emelkedett gondolkozását igazolja, hogy gáncsotvető kollégáiban nem az ellenségeket, hanem a jóért, nemeseért küzdő versenytársakat tisztelte. A felfedezés elején számos külföldi kórház és klinika tette magáévá az ő rendszerét, de mivel sok helyen hibásan, vagy felületesen alkalmazták, nem mutatkoztak a kívánt eredmények, miközben a tekintélyüket féltő kollégák folytatták földalatti aknamunkájukat. Végül is atyám otthagya a külföldet, haza menekült s a Rókus-kórházban vállalt tisztséget. De itthon is nagy tisztogatás várt rá s az újítót ezer chiméra tüze várta. A kartársi féltékenység, a nehézkes korszellem, a zavaros politikai viszonyok, a gánecsokodó hatóságok ellenségeskedésével szemben kellett új harcot felvennie. De mindezek felett győzedelmeskedett az eszme döntő világosságra. Egy-egy apathia-hullám után megint a lázas kutatómunka és a küldetésében való hit kísérte újabb harcmezőkre. A „hullafertőzés apostolának” gúnyolt Semmelweis nemcsak a sebfertőző kórokozókra és a védekezés lehetőségére mutatott rá, hanem a kórházi higiénia, a fertőző kórszobák, a szennyes fehérneműk, berendezések és kezdetleges felszerelések ellen is vívta sziszifuszi küzdelmeit. Nemsokára a magyar orvosképző főiskola katedrájára kapott meghívást, de itt se vártak rá könnyű feladatok.

— Megint cáfolni vagyok kénytelen — folytatja Semmelweis Antónia —, ugyanis atyám nem volt nyomorban, hisz nagyatyám módos ember volt s anyám, Weidenhofer Mária is vagyont vitt a házhoz. Igaz, magánbetegeket nem fogadott atyám, vagyont sem gyűjtött, úgy hogy fiatal özvegyét és három gyermekét a család szeniorja, Walthier Antal karolta fel. Atyám melegsívű, családszerető, derüslékkü ember volt. Szerette a társaságot, szenvedélyesen táncolt, lovagolt, úszott. Sokat utazott, idegen nyelveket beszélt, széles látókörre volt. Sokan túlszigorúnak és ingerültnek tartották. Igaz, kérellhetetlen volt elméletének, rendelkezéseinek keresztülvitele alkalmával, de csakis így tudott érvényt szerezni tanának. Később orvoskollégáihoz intézett nyílt levelei megírására is merített ihletet, bátorságot, önbizalmat, ami utóbb időszakos lelki letöréseiben sokszor hiányzott nála. Hogy tana diadal aratott az egész művelt világon — nagyban elősegítették e bátorhangú levelek, melyek lánglelkének, óriási küzdelmeinek s küldetése felismeréseinek kitörés-szerű bizonyágai.

Sz. Solymos Bea

# Hóry László LEVELE

Báli szezon van, a fiatalság a rövid farsangot jól ki akarja használni, táncol, mulat, jökdédvően szórakozni nap-nap után. Egy ismert fiatalember emiatt gyakran későn ébred, s lóhalálában, alapos késséssel fut be a hivatalába. Főnöke egy ideig úgy tett, mintha nem venné észre a rendetlenséget. Valamelyik nap azonban, amikor a fiatalúr éppen egy óra késséssel érkezett, maga elé rendelte és felelősségre vonta.

— Nagyon kíváncsi vagyok kérem, tud-e felhozni valamilyen elfogadható kifogást? Figyelmeztetem, gondolja meg mit mond, mert ez a felelet az állásába kerülhet!

— Rács van a szobám ablakán, de különben is az első emeleten lakom. A kapualjba beszorult egy fával megrakott teherkocsi, amely alatt nem tudtam kibujni, mert a lovak rugósok voltak. Emiatt késétem. Hát ez csak elég magyarázat?

◆ Szilassy Béla felvidéki államtitkár a napokban vezette be a fővárosi társaságba bájos leányát. Ez alkalommal a Szilassy-házaspár estélyt adott a Nemzeti Kaszinóban.

◆ Eperjess Matildot, Bornemisza Géza volt kereskedelmi miniszter titkárnőjét a napokban eljegyezte Radó Béla mérnök.

◆ Nótászerző pályázatot rendeztek, amelyre egyik társaságbeli úr is beküldte legújabb szerzeményét. A dal a következő címet viselte: «En meg tovább megyek csendesen». A bíráló a dalra a következő kritikának is beillő megjegyzést írta: «Szerencsés utat».

◆ Muráti György dr. ügyvéd, Muráti Lili bátyja nősül. Egy bájos, szeretetre-méltó urilány a választott, aki ugyanott van alkalmazásban, ahol Muráti György.

◆ Krayerné Záborszky Ely a napokban mutatkozott be mint szobrászművész. A társaságbeli fiatalasszony művészi debütje a legkomolyabb bíráló és szakértő közönség előtt is nagy feltűnést keltett. Különösen egy áldott állapotban lévő nő ábrázoló «Anyaság» című szobra keltett témánál és felfogásánál, nem kevésbé ábrázolásánál fogva is méltó feltűnést. «Táncosnő»-je finom mozdulatával és könnyed ábrázolási módjával ragadta el a vernisszage közönségét, akik között a társadalmi élet és művészvilág számos kitűnőségét ott láttuk.

◆ Néhai Darkó Jenő debreceni egyetemi tanár elárvult tanszékére egyik balkáni állam fővárosában élő magyar tudós pályázik. A fiatal tudós a napokban itthon volt. Barátai megkérdezték, hogy mi járatban van. Erre ő így felelt:

— Érdekes misszióm van. Eddig hát esztendőn keresztül Attila őseit kutatam. Most azzal vagyok elfoglalva, hogy a saját őseimet keresem.

# VILÁGSZÉP ASSZONY

LAZAR ISTVAN TÖRTÉNELMI REGÉNYE

## 9. AZ EGYIPTOMI KÍGYÓ.

Egy katonai csapat megrohanta Antonius hatalmas lovasszobrát, mely az alexandriai kikötő főterén állt. Mennydörgő robajjal omlott le a gránitból faragott nagy szobor. A nép megsiraita lelke mélyén, mert tudta, hogy a szobor tragédiáiban Egyiptomra is lesújtott a balvégzet.

- Törjétek össze Kleopatra szobrait is! — parancsolta Octavianus.
- Uram, — járult eléje Dolabella, — kíméld Kleopatra emlékeit! Egyiptom utolsó királynője volt!
- Aki pusztulásba döntötte a világ legnagyobb emberét... — De, uram, bűn a szerelem?
- Ez bűn volt, Dolabella. Eltépte Antonius Róma és a családja szívéről.
- És az ő szíve?
- Érdekből szerette, — mondta Octavianus.
- Nem láttad a boldogtalan asszony őrgöngését?
- Antonius szerencsétlensége váltotta ki belőle a szerelmet. Meg kell érteni ezt a rendkívüli női érzést. Mondá, voltál te már szerelmes?
- Soha. Csak most... Kleopatrába...
- Nem csodálkozom, — rezzen meg Octavianus pillája. — De tudod-e, ki az az asszony?
- A világ legszebb és legragyogóbb szellemű asszonya...
- És a legnagyobb kígyója, — nézte kedvencét szánakozva. Dolabella belesápadt.
- Uram, ne bánts! — szikrázott a szeme. — Az emberi fájdalom szent!...
- Szent, — bólintott Octavianus megértően. — De ebben a nőben a megrontás szelleme lakik. A legveszedelmesebb asszony, kit valaha láttam... Tudod-e, ki vagyok én?
- Ember, kit senki és semmi sem téríthet el a szándékától, — mormogta a testőr-parancsnok.
- Nos, hát a legnagyobb erőfeszítésembe került még nekem is, hogy áldozatul ne essem, — vallotta be Octavianus.
- Dolabella nem is hallotta a szavakat.
- Megveszem Kleopatra szobrait! — kiáltotta hirtelen. — Ezer talentumot fizetek értük!
- Octavianus már habozott. Ezer talentum: rengeteg pénz.
- De add nekem a szobrok élő mását is! — mondta mintegy önkívületben a testőr-parancsnok.

— Megőrültél? — döbönt meg Octavianus. — Róma foglyát? Az egyiptomi kígyót?... Szerencsétlen!...

— Nem, uram, — mondta rajongva Dolabella. — A legboldogabb férfi, ha Kleopatra enyém lehet!... Könyörgök, ne vidd Rómába! Ne hurcold diadalszekerem előtt! A dicsőséged nem lesz nagyobb ezzel!...

— A szobraid neked adom ezer talentumért, — mondta Octavianus számító mosollyal, — de őt magát a világgért sem...

— Akkor a szobraid meg kellene! — kiáltott föl Dolabella kétségbeesve. — Amikor az utolsó szobrot összetörök, megölöm magamat!...

Ismerte Octavianus a nemes, büszke ifjú patriciust s meghökken.

— Hogy adhatnám neked Kleopatrát, mikor nem az enyém? Tudod-e, mi vár rád? Lefejezik Rómában... Vagy azt akarod, hogy én kerüljek bájba ömiatta? — Ki vonhat kérdőre téged? — csendgett Dolabella hangja.

— Látom már, nem tudlak megmenteni, — sajnálkozott Octavianus. — Megoldást ajánlok... Kleopatrát beviszem Rómába a hadiszekerem előtt, hadd újjongjon a nép, de megmentem kedvedért az életét. Alkalmat és módot adok neked, hogy megszöktesd börtönéből. Vidd, amerre akarod. De mit szólsz ehhez Kleopatra?

— Ragaszkodik az életéhez, mert gyermekei vannak, — újjongott Dolabella. — Köszönöm, uram! Elviszem valami távoli szigetre és neki szentelem életemet!... Octavianus lehajította fejét.

— A halott Antonius nem cserélte fel velem, az élő, győzelmes hadvezérről... Hát akkor mit remélhetsz te, rajongó ifjú?

— Az életet és a boldogságot! — újjongott Dolabella.

A szolgálók meggyújtották az áldozati tüzet a köoltáron. A rabnők tejjelborral locsolták a cédrusdarabokra tekerődő lángokat. Közben mormolták a halotti imát.

Kleopatra szerelmese koporsójára borult. Sírt. És csendes, éneklő hangon panaszkolta el sorsát a halott szellemének:

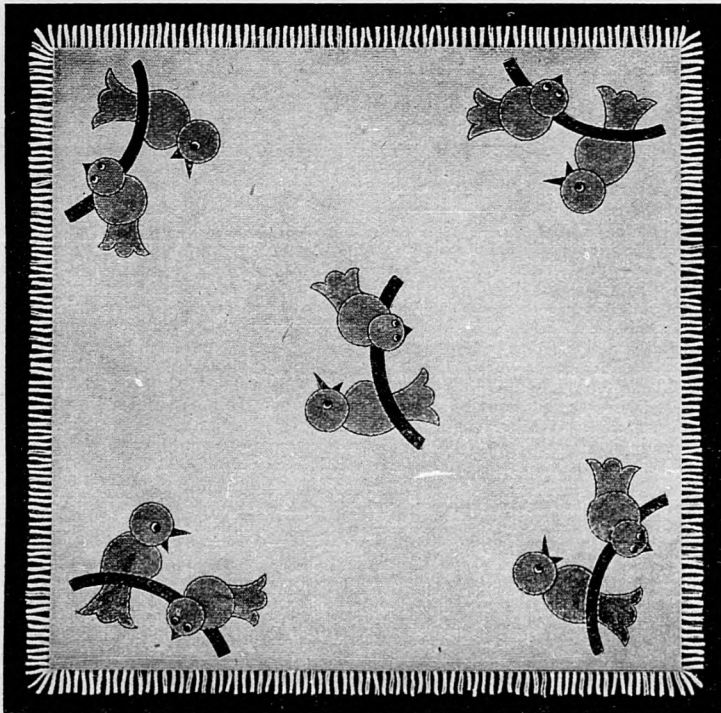
— Az életben semmi nem tudott elválasztani egymástól. De a halálban külön-külön kell lennünk. Te, a római, itt alszod örök álmodat. Én, szerencsétlen, pedig Itália földjében fogok pi-henni. Rejts el a sírodban, Antoniusom, hogy ne kelljen töled elválnom! Rejts el! Ments meg engem!...

Itta könnyét a sírverem pora. Siráma meg-megtört a kőkamra falán.

— Dolabella följánlotta, hogy megszöktet ma éjjel a sivatagba. Befújná nyomunkat a futóhomok, meghúzódnánk valahol egy oázisban... De én nem megyek, itt maradok veled, Antonius. Nem hagyjak el. Inkább a halált választom... Tudom, vétettem ellened. De megmostam szívemet könnyeimben s nagy fájdalomban megigazulva, ismét tisztán nyújtom azt feléd... Szeretlek! És soha többé el nem hagylak! Itt hagyom e világot, itt hagyom a gyermekeimet is, hogy egyesülhessek veled legalább a boldog halálban, ha már az élet nem kegyelmezett...

Megnyugodott. Szemében földöntúli fény. — Készítetek fürdőt! — parancsolta szolgálóinak.

Megfürdették rózsavízben, arcát medveháiba göngyölték, bedörzsölték ambrá- és ciprusolajjal, csapzott haját fűrtökb-



Terítő rátétes kézimunkával gyermekszobába. Beszerezhető a MUL Kézimunkaboltjában

# Úri társaság

## BESZÁMOLÓ

„Ember a hidon“ című verseskötetével új poéta jelentkezik Dióskál községből: k. Harmath Imre. Finom muzsikát sző rimeivel és ritmusával az élet legmélyebb titkai fölfe, de ebből a muzsikából kicsendül a hit és optimizmus hangszava. — Erdemes könyv jelént meg dr. Völgyesi Ferencnek tollából „Újra itthon“ címmel. A biztosszemu, tisztá itéletü írónó utiéléményeiről számol be, amiket Európa és Amerika 17 államán keresztül gyűjtött, a háború kitörésének igazmai között. — A Pátia Irónók kitünően sikerült műsoros teadélutánján Nagy Méda, lapunk munkatása, megérdemelt nagy sikert aratott asszonyoknak szóló költeményeivel.

A közismert SEMLER cég mindennemű finom szöveteiben ma is nagy a választék.

## HÍMEN-HÍREK

Néhai Patonay István vasgyári főintéző leányát, Irmát, miskolci kedves előfizetőnket eljegyezte Missuray János bankfőosztályos, Budapest. — Csjerni Erzsébet bpesti kedves előfizetőnket a józsefvárosi plébániatemplomban oltárhoz vezette Tóth József, özv. Tóth Gyuláné bpesti kedves előfizetőnka. — Tóth Rózi hajdusoboszlói kedves előfizetőnket eljegyezte Dráczy Lajos, Berettyóújfalú. — Zwar Ferencné bpesti kedves előfizetőnka leányát, Icut eljegyezte dr. Bozók László klinikai orvos. — Merényi Iréne miskolci kedves előfizetőnket eljegyezte Iglay Ferenc ref. lelkész, Sajóecseg. — Benkó Ida okl. tanítónő, Benkó Gyuláné posta-táv. főjel. neje, budakalászi kedves előfizetőnka leányát eljegyezte dr. Garamszegi Pál szomboki közséki orvos. — Özv. Egerváry Ferencné leányát, Máriaót, aszódi kedves előfizetőnket eljegyezte jákfai Gombós Gyula énekszaktanító, zeneszerző, jákfai Gombós Sándor ig. tanító és szentlászói és balatonfüredi Varga Jolán fa, Pusztamiske. — Rauth Panni, kaposvári kedves előfizetőnket eljegyezte Vághó Lajos. — Tomigold Róza és Tulipán László kedves előfizetőnkek örök hűséget esküdtek az óbudai Szent Péter-Pál-templomban.

MŰVIRAG, díszitoll, eredeti különlegeség, menyasszonyi koszorú és fátyol Grosznál, IV., Sütő-u. 1.

## ANGYALKÁK ÉRKEZÉSE

Pápai Somogyi Károly körszemei gyógy-szerész és neje Erzsébet, kedves előfizetőnkek örömmel tudatják, hogy kisfiúk született, aki a szent kereszttségben a Lóránt Mihály nevet kapta. Keresztszülők: kracsfalussy Hrabár Jenőné és pápai Somogyi Mihály alezredes. — Tenhely Tibor és neje Báber Margit fényeslitkei kedves előfizetőnkek boldogan jelentik, hogy Dodókájuk mellé a Mindenható kisfiút küldött, aki a szent kereszttségben a Tibor József Tamás Mátyás nevet kapta. — Berze Lajos máv.-főtitst és neje Béky Valéria kisterenyei kedves előfizetőnkek boldogan jelentik, hogy kisfiúk született, aki a szent kereszttségben a Lajos József Pál nevet kapta. — Bruckler Benedek és neje óbudai kedves előfizetőnkeknek kisfiúk született. Keresztszülők: Schramm Károly és neje.

## IN MEMORIAM

Özv. Debrezcy Ödönné sz. Pósch Róza, régi hűséges előfizetőnka, Budapestben 69 éves korában visszaadta nemes lelket Teremtőjének. — Özv. Bucsar Jánosné hűséges előfizetőnka Marcaliban csöndesen elhunyt.

rakták és legékesebb ruhájába öltöztették. Mint régen, amikor még boldog nap járt Egyiptom fölött.

— Királynő, sohasem voltál szebb! — mondták szolgálói.

Kleopatra gyönyörű fején kettős-korona ragyogott. Szolgálói pompás lakomát hordtak eléje aranytálakon. Evett. És egy pohárka márványporral kevert, habzó bort ivott.

— Ki beszél odakint?

— Itt van az egyiptomi, — mondta az egyik szolgáló. — Elhozta a kosarat...

Kleopatra arcán öröm villant.

— Mi van benne? — hallatszott kívülről.

— Füge, — mondta az egyiptomi. — A királynőnek...

— Beadhatod, — intett az őrzetű.

Az egyik szolgáló kinyúlt a sírverem nyílásán s bevette a fügéskosarat. A keze reszketett.

— Tedd a sarokba... És add ide az íróttáblám...

Levelet írt Octavianusnak:

«Fővezér, bocsáss meg, búcsú nélkül megyek el. Nem bírom tovább az életet. Kegyelmezz gyermekeimnek és temetessz Antonius mellé. Járj dicsőséggel. Él boldogul. A halál mesgyéjéről köszönt Kleopatra.»

Lepecsételte az íróttáblát s kiadta az ablakon.

— Vigyétek azonnal Octavianushoz!

Megnézte mégegyszer magát a csizolt bronztükrökben, aztán a szolgálóihoz fordult:

— Köszönöm, hogy hűséggel szolgáltatok. Búcsút veszek tőletek és elengedlek. Menjétek.

A két rabnő térdreborult.

— Nem hagyunk el, királynőnk! Veled élünk, veled halunk...

Kleopatra szeme könnybelábadt.

— Nem kívánom, — ingatta fejét szomorúan. — Ti még fiatalok vagytok és boldogok lehettek. Adtam aranyat, gondatlanul élhettek belőle. És higyjétek el, szép az élet...

— Nélkülöd nem, — csókolták meg a köntöse szegélyét.

Kleopatra rájuk mosolygott.

— Tegyen meg hát az akaratotok... Zárjátok be az ajtót!... És add ide a kosarat...

Csönd. Leszedte a kosár tetejéről a zizező leveleket.

— Az idők majd megemlékeznek rólam. Tán el is ítélnék a cselekedeteimért, de nem tehettem másként, — mosolygott bánatosan.

Halk szisszenés. Hátrahökken. Nagy szeme kinyílt s aranypillája reszketett, mint a didergő lepkeszárny.

— Az ureusz! — riadt föl a két komorna.

A mérgekgyógó fölemelte lapos fejét a füge közül.

— A koronámon is ez van, mint jelvény, — nézte Kleopatra. — Szent ureusz, milyen nevetséges, kis hulló vagy... végezz velem!

Odanyújtotta kariját s a kígyó beleamart. A királynő arca kiszederjesedett.

— Szédülök... a kígyóméreg az ereimben... — hanyatlott el a kereveten. — Tegyétek a szívemre a kis bestiát... vagy jobb, ha én...

Megmarkolta a szívére tette. A kígyó beleamart.

— Jön a vég... — tördelte Kleopatra üvegesedő tekintettel. — Antonius vár...

Hintsetek rám virágot...

Pergették hajára, kezére, arcára, keblére a nílusi rózsát és a lótuuszszirmokat. A királynő ajkán keserű mosoly. Görcsök rázták. Kihűnyó tekintete egy pontra szegeződött s kék szeme lassan halálba merevült...

— Meneküljünk! — sikoltotta az egyik szolgálóleány.

A kígyó már rajta volt.

— Nem lehet... — tördelte a másik. — Engem is megmárt már...

— — — — —

Kint izgatott beszéd. Verték az ajtót.

— Nyissátok ki!

Csönd.

— Törjétek be!...

Reccsent a nehéz ajtó s beszakadt. Octavianus állt az ajtóban kíséretével s benézett a sírverembe.

Kleopatra kékült arca kilátszik a lótuuszrózsák közül. Keble gerezes halmái alatt rubintcseppek: a kígyómárás nyomai... És a két szolgálóleány sem él... Összeborzadt.

— Elkéstünk.

— Vigyázz, uram! — kiáltott föl Gallus.

Az ureusz ott tekerődzött még a szőnyegen. Dühödten pergett-pattogott magukörül. Rátapostak.

— Hol vagy, Dolabella? — nézett szét Octavianus.

— Itt vagyok, uram, — lépett elő a testőrparancsnok.

— Hogy került ez a kígyó a sírverembe?

— Én küldöttem be a fügek közt...

— Nem értelek, — hült el Octavianus. — Hiszen szeretted és...

— Megvallottam neki, hogy szereted... És sírni kezdett: — Meg akarok halni, segíts!

Akkor elhíszem, hogy szeretsz... Küldj be füge közt egy mérgekgyógót s megcsókallak érte...

— És? — csikordult össze Octavianus foga.

— Nem fogadtam el a csókiát. De bebizonyítottam, hogy mire képes a férfi, ha szeret...

Octavianus szemében a villámok kialudtak.

— Szerencsétlen, — suttogta megrendülve.

Aztán megállt Kleopatra feje fölött.

— Most már tudom, hogy ugyanegy érzés a szerelem és a gyűlölet... Temessétek Antonius mellé, ha már nem tudta elválasztani őket semmi. Sem élet, sem halál...

# HÁZTARTÁS

Rovatvezető: K. SOKOTYAN ERZSÉBET

**Gombával töltött tojás.** (Előétel.) A keményre főtt tojások tejét levágjuk, sárgáját óvatosan kikaparjuk, hogy a fehérje be ne szakadjon. Kevés fehér rántást készítünk, kevés hideg tejjel feleresztjük, az áttört tojás sárgákat bele tesszük és a tojások számának megfelelő mennyiségű champignongombát apróra vágva, zsírban vagy vajban megpároljuk és ezzel a keverékkel a tojás fehérjéket megtöltjük. Porcellántálba helyezzük, a fennmaradó részét a tejére szórjuk és a sütőben felmelegítjük.

**Veseleves.** A vesét jól megmossuk, hártájától megtisztítjuk és vékony szeletekre vágjuk, zöldséggel, hagymával, babérlevéllel főzzük meg. Ha megfőtt, vékony piros rántást készítünk, a vesével feleresztjük, ecetet, sót és tejfelt adunk hozzá, tehetünk egy kis rizst is bele. Tálaláskor egy deci tejfelt adunk bele. **Séherli sonkával (levesbe való).** Három dkg vajot 3 tojás sárgájával habosra keverünk. Adunk hozzá 3 kanál finomra vágott sonkát, a tojások habját és 2 kanál lisztet. Egy tepsiit zsírral kikenünk, lisztet meghintünk, a keveréket beletesszük és megsütjük. Ha megsült, kiborítjuk, szép kockákra vágjuk.

## Hölgyeim! Le a kötötűvel

Itt a XX-ik század szencziója, a szab. „Rapid” kézi kötőkészülék. Munkája kézimunka. Minden kötési minta köthető. Néhány óra alatt köthet magának pullovert, blúzt, vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ara P 35.— Kérje 13. ismertetőt. Aruforgalmi Kft., IV., Sütő-utca 2. telemelet 3.

**Borjúseleket libamájjal.** Borjú combjából egyenlő szeleteket vágunk, kiverjük, megsózzuk, borssal meghintjük, tojás fehérjével bekenjük és zsírral kikent tepsibe tesszük. Minden szeletre teszünk egy kisujnyi vékonyra vágott libamáj-szeletet, megsózzuk, megkenjük tojással, de csak azt a felét, amelyet a húrsra helyezünk, középre 5–6 szem zöldborsot teszünk és a sütőben megsütjük. A megsült szeleteket kivesszük, meleg helyre helyezzük, a tepsiit a tűzhelyre tesszük, adunk bele késhegynyi paprikát, 1 deci tejfelt. A húst párolt rizzsel körítjük és a levét körülöntjük.

**Húspástétom.** ¼ kg borjúcombót, ¼ kg malacombot besózzuk, hagymával és borssal fűszerezve zsírban megpároljuk, ha jól megpuhult, háromszor megdaráljuk egy nagy doboz szardíniával együtt, amit előzőleg megtisztítottunk, az olajat is beletesszük, azután 40 dkg teavaját adunk hozzá, ízlés szerint fűszerezük 1 citrom levélével s az egészet jól összegyúrjuk. Végül egy szép libamájat megsütünk, apró kockákra vágva könnyen, hogy össze ne törjön, a hús közé keverjük és egy olajozott őzgerinc-formába

szorosan elhelyezzük és egy éjjelre jégre tesszük vagy hóba ássuk. Tálaláskor aszpikkal és citromszeletekkel díszítjük.

**Tudnivaló:** Legirozni pl. vajjal vagy tejszínnel levest vagy mártást akképp lehet, hogy a teljesen kész levesbe tojást vagy tejszínt keverünk és annak hőfokát csaknem a forrpontig felvisszük, anélkül, hogy az étel felforrott volna.

## TÉSZTARECEPTEK

**Őzgerinc-torta.** Hat tojás sárgáját 17 dkg porcukorral, egy evőkanál kakaóval habzásig keverünk. Belevégítjük a 6 tojás habját és 4 kanál finom lisztet. Vajjal kikent és lisztel behintett tepsibe öntjük, hogy vékony tésztát kapjunk. Ha kisült, kiborítjuk s azon melegen megtöltjük az előre elkészített hideg krémmel és felcsavarjuk, mint a roládót. **Krém:** Négy tojás sárgáját, egy evőkanál finom lisztet tetszőszerinti vaníliás porcukorral elkeverünk, 5 deci tejjel felengedjük s a tűzőn-gőzben sűrűre főzzük. Ezzel a kibűtött krémmel a tortát megtöltjük. A tejét csokoládémázzal vonjuk be s az oldalait is. **Csokoládémáz:** 2 nagy kanál kakaót 10 dkg friss vajjal és tetszőszerinti porcukorral simára elkeverünk. Ezzel a tortát bekenjük és darált dióval behintjük.

**Narancs jégselet.** 14 dkg vajot 14 dkg cukorral habosra elkeverünk, majd két egész tojást teszünk bele és 4 dkg tisztított mazsolát, törött vaniliát és kevés citromlevét 14 dkg lisztel együtt. Ezt a masszát ujnyai vastagon elsimitjük a formában, tejét megkenjük tojás fehérjével, meghintjük héjazott, darált mandulával és szép világosra sütjük, azután óvatosan ráborítjuk deszkára, hogy a mandulás fele legyen felül és narancssággal bevonjuk.

**Kapucinus-kenyér.** 17 dkg cukrot, 14 dkg sütemény-morzsat, 14 dkg lisztet, 14 dkg kettévagdalt barna mandulát, kevés fahéjat, szegfűszeget és citromhéjat 2 tojással deszkán összekeverünk, egy szelet csokoládét reszelünk hozzá és az egészből kemény tésztát készítünk, hosszúkas kenyeret alakítunk, tojással megkenjük és lassan megsütjük. Ha kivettük, citrommázzal bevonjuk és vékony szeletekre vágjuk.

**Sült derelye.** 2 deci édes tejfelbe teszünk egy csipet sót, s annyi nullás lisztet, hogy derelyetésztát készítsünk belőle. A jól kidolgozott tésztát késkönyvire kinyújtjuk, kettőbe hajtjuk s a felelésztét megtöltjük lekvárral, dióval vagy túróval, miként a derelyét szoktuk, a másik felét ráhajtjuk, derelyevággóval kockára vágjuk, forró zsírba tesszük s többszöri forgatással pirosra sütjük. Ahogy kiszedték, azonnal vaníliás cukorral behintjük.

**Kávétorta.** 25 dkg cukorra 2 deci feketekávé öntünk, felőrözzük s ha sűrűsödni kezd, levszük. Ezalatt 5 tojás fehérjéből kemény habot verünk és a forró cukros feketekávé kanalanként a habhoz adjuk, végül az eldörzsölt 5 tojás sárgáját, 20 dkg lisztet és reszelt citromhéjat. Kikent formába öntjük, lassú tűz mellett kisütjük. Hidegen felvágjuk és megtöltjük diós vagy más krémmel. Az oldalát és tejét szintén bevonjuk és vágott dióval behintjük.

**Ananász-pudding.** 15 dkg porcukort 5 tojás sárgájával jól elkeverünk, adunk bele 5 tojás keményre felvert habját, 10 dkg lisztet és ananász-szeleteket, gőzben

## Takarékos háziasszony

gázzal főz,  
süt, fűt, hűt!

Ha tűzhelyen kívül vízmelegítésre, fűtésre, vagy hűtésre is gázt használ — szobánként havi 20 m<sup>3</sup>-en felül —

**a „takarékgáz” 40%-kal olcsóbb: köbméterenként csak 12 fillér**

Az itt következő néhány szám biztosan meggyőzi önt is arról, hogy a háztartás olcsó tüzelőanyaga a GAZ

|                                                                             | Fillér  |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------|
| Egy négytagú család fűzési költsége naponta kb.                             | 20      |
| Egy liter víz felforraltása ..                                              | 1,2     |
| Egy órai vasalás .....                                                      | 4—5     |
| A gázhűtőszekrény 24 órai üzemi költsége a külső hőmérséklettől függően ... | 8—12    |
| Egy fűrdő fűtése (100—150 liter fűrdővíz) .....                             | 12—18   |
| Egy mosdóshoz szükséges melegvíz (10—15 liter) ...                          | 1,2—1,8 |
| Félórai fűrdőszoba-fűtés ..                                                 | 6—8     |

## Használjon takarékgázt!

Felvilágosítás és tanácsadás a Gázművek Városi Irodáiban:

VII., Rákóczi-ut 18. I., Alagút-utca 3. Főzöbematató eladások a gáz takarékos használatáról minden kedden és pénteken d. u. 5 órakor a Gázművek VI., Vilmos császár-ut 3. I. emeleti bemutató-termeiben.

pároljuk, ha kész, tegyük tálra, öntsük le rummal és adjuk fel befőtt ananász, vagy más befőtt gyümölcslelével.

## É T R E N D

1940 február hó 21-től február hó 29-ig

- SZERDA. Ebéd:** gulyásleves, aranyzaluska citromkrémmel. **Vasora:** malackosonya tartármártással, vegyes sajt, gyümölcs.
- CSÜTÖRTÖK. Ebéd:** karfiollevés, savanyúhús makarónival, hájaskifli. **Vasora:** kirántott borjúselet, pároltkarotta, gyümölcs.
- PÉNTEK. Ebéd:** burgonyaleves, halpörkölt, túros- és mákosrétes. **Vasora:** rakottkarfiol spagettivel, rokfort vajjal, rettekkel, vegyes komóttó.
- SZOMBAT. Ebéd:** köménymaglevés, szalonával fűzött őzomb, paradicsomos káposzta, rizsfelfújt. **Vasora:** vadtal pecsenye, bab-saláta.
- VASÁRNAP. Ebéd:** tyúklevés daragulasákkal, főthűs teufeles gombamártással, burgonyafőre, gesztenyepüré. **Vasora:** hideg felváltott, vegyes sajt, gyümölcs.
- HÉTFŐ. Ebéd:** Zöldsgleves, vegyes hurka, kolbász, babfőzelék, burgonyagombóc, izel. **Vasora:** tea, pirítókényér, traszta- és kremsajt, rettek, gyümölcs.
- KEDD. Ebéd:** pörékrem-leves, Eszterházyrosályos, sárgarépafozelék, fánk. **Vasora:** sonkacsülök melegen, tormával, héjában sült burgonya, sajt, gyümölcs.
- SZERDA. Ebéd:** gombaleves, libaháta süte, lencsefozelék, nőszezély. **Vasora:** borjúbecsinált, rizskörítés, gyümölcs.
- CSÜTÖRTÖK. Ebéd:** tejeleves hagymaleves, töltöttkáposzta, diós-, mákospatkó. **Vasora:** sonkával töltött omlett, uborka, délről tészta.

**Beretvás pasztilla fejfájás ellen**

# SZERKESZTŐI ÜZENETEK

**VIDÁM KÉKSZEMŰ LEÁNY.** Az ilyen fiatal szerelmesekre általában jellemző, hogy amíg nincsenek tisztában egymás érzéseivel, találkozásaik, együttléteik alkalmával elfogódottak, szótlanok és mosolygónivalóan felszínek. Annai sok mondanivalójuk volna, de mintha valami megbéuitaná, semmit nem mondanak el abból, amit előre szépen megfogalmaztak, de erre csak azután jönnek rá, ha felszabadultak a községek varázsa alól. Illik magához tizenhét éves kislány, ez a megható, elfogódott érzés, ami — nyugodjon meg — nem csak magánál hat fékezőleg, hanem észlelik ezt a tünetet magukon azok is, akik különben gátlás nélkül fölényesek. A többszöri együttléteiben elműlik meghatóodottsága és maradéktalanul cserélik ki gondolataikat. Igyekeznek kedves és közvetlen lenni. Szülei beleegyezésével meg is hihajta bizonyos alkalmakra. A vallomásra is sor kerül. Ma még korai. Ezen ne akadjon fenn. Kérje meg anyuskáját szépen, hogy nővérkéjével együtt magát is vigye el néha szórakozni, mert korban is oly közel vannak egymáshoz, hogy nemcsak mint testvérek, hanem mint barátok is hasznosak lehetnek egymásnak. Megértjük, hogy az olyan temperamentumos kislánynak, mint amilyenek magát a levele után megismertük, nehezeze esik lemondania arról a szórakozásról, amelyben csak két évvel idősebb nővérkéje részt vesz. Természetesen megértéssel és szívesen pártoljuk ebben az ügyben anyuskájához előterjesztendő kérését és reméljük, hogy sikerrel.

**Lőcse.** A gyászidő tartamára nincs határozott szabály. Az elhunyt szeretteinkhez való kapcsolatunk, érzésünk, az elvesztett kedvesünket sirató fájdalomunk határozza meg a gyász tartamát. S bár a külsőlegben megnyilvánuló gyász szokás szerint bizonyos időhöz van kötve, igazán mégis csak lélekben gyászolunk, amit nem a külsőség irányít. Aki egy volt az életünkkel és elvesztettük, elvesztése fájni fog örökké, s ennek a fájdalomnak a kifejezését sem a fekete fátol, sem a fekete ruha nem tolmácsolhatja. Az úgynevezett szokásszerű gyászidő a szülők elhalálása esetén félévig mélygyász, a második felében félgász. Nagyanytát a 14 éves unoka három hónapig gyászolja. Az édesanya halálát gyászoló idő alatt nem szokás társaságot meghívni és a gyerek részére sem táncsalit egybekötött mulatságot rendezni. A gyereket a gyászidő alatt sem fosztjuk meg a barátnői társaságától, de ezeknek az összejöveteleknek hangját tompítsa le a halott emléke iránti kegyelet.

**ÁRVÁCSKA.** A magány mozdulatlanságában beroszadódik a lélek. A szép, meleg érzések melódiái, amelyek örömből születtek, elnémultak. Elerőtlenedett a vágy, amely megszólaltatta. Vagy nem is merjük már a szépségektől ittasult álmainkat visszatápnálni, hogy elűzzük vele a magány alakait és hangtalan rémeit? „Miert forduljunk el az élet ízét édesítő” romantika mézzel telt tálja mellől, ha ez hiány-

zik csak a boldogsághoz. A tétován hánygódó ember, akinek az akarat megfeszítésére van szüksége, kinyújtott kézzel sem éri el az álomvilág letéredezett szilánkjait sem. Csak azoknak az embereknek nyugtalanítják a lelket ezek a gondolatok, akik a szoba négy fala között elterülő csendben meghallják a saját gondolatuk őszinte beszédét és vitatkozhatnak a láthatatlan valakivel, aki második személyben jelentkezik és erős, legyőzhetetlen. Az Ön kiapadhatatlan optimizmusát nem szabad hogy elsorassza a szintelennek fakult jelen. Hogy kedvesezgett, csüggedt? A mai idők embere mind magán hordja a végletek eme jegyét. A pillanat örömeztízisából belezuhan a kétségbeesés örvényébe, de az ismeretlenül való félelem öntudatra ébreszti és feloldja az élet felszínére s viszi tovább a sorsát a vállain, mert ez rendeltetése. Hogy mennyi szépet és jót tud megmennteni, ez mind az Ön lelki adottságától függ. Mindenesetre hiszem, hogy megtalálja azt a harmóniát, amely nélkül a gondolkozó ember élete nem teljes.

**Magyar.** Egyénibb hangot, új mondánivalót váruunk a fiatal költőgenerációtól. „ETA”. Nem érdemes drága idejét nem sikerült versek írására pazarolni. Erdemjesebben használhatja más, életbevegőbb feladatok elvégzésére.

## Titok



**Nők tisztá teintjüket gyakran csak annak köszönhetik, hogy emésztésükre kellő figyelmet fordítanak. Kítőnő hatásával Önök is használják a DARMOL**

**„MAGYAR NŐK LAPJA” HŰ OLVASÓJA.** Szeretettel köszöntjük a kedves, meleg sorokért és a jókívánságaiért is. Örülünk, hogy lapunkon keresztül kedves barátnőre talált.

**Soványodni szeretnék.** A kevés cukor tartalmú gyümölcsök nem hizlal. Az alma nyersen fogyasztva inkább soványít. Természetesen mellőzni kell a zsiros husok és ételnevelük, főtt tészta, nagy cukortartalmú tészta, nagymértékbeni fogyasztását. Tessed sportolni, ebédutáni pihenésekről lemondani.

**Zörgő-kelengye fogalom.**

**HÓDMÉZVÁSÁRHELYI ELŐFIZETŐK.** A „Magyarosan, dívtosan” című fűzet ára 3.60 Ft. Megrendelhető Vadonné Perényi Irén tanárnő, szervező címén: Budapest, VII., Akácfa-utca 13.

**Rosita kézfínomító** a leghatásosabb szer, mert pillanatok alatt a kezét, bármennyire is száraz, érdes bársonysímává teszi. Egyszeri használatra két csepp elegendő. A nap bármely szakában használható, mert azonnal felszívódik és nem zsíroz. Cseppadagoló üvegben a Rosita kézfínomító ára P 1.40. Kapható szaküzletekben és a Markovits drogériákban, Andrássy-út 79. és Király-utca 93.

**OLGA ASSZONY.** A jelíges hirdetésekre érkező választ elküldjük a hirdető címére. A további levelezés nem a szerkesztőségén keresztül folytatódik, hanem a felek megadják címüket és közvetlenül írnak egymásnak.

**25. éves asszony.** Mi sem tudnánk határozni az Ön helyében. Hiába keresünk okokat, hogy megnyugtassuk lelkiismeretét, nem érezzük hivatottnak magunkat bírálatra: helyes-e, emberséges-e, feleségeshez, anyához méltó-e ez a megoldás? Kegyetlen önzés egy virágzóban levő

**KÉZMOSÁS  
UTÁN 2 CSEPP**

folijékony

**ROSITA**

**KÉZFINOMÍTÓ  
KEZÉT BÁRSONYSÍMÁVÁ  
FEHÉRRE TESZI/AZONNAL  
FELSZIVÓDIK. NEM ZSÍROZ  
CSEPPADAGOLÓ ÜVEGBEN**

**KAPHATÓ SZAKÜZLETEKBE  
ÉS MARKOVITS DROGÉRIÁKBAN,  
ANDRÁSSY-ÚT 79. ÉS KIRÁLY-UTCA 93.**

fiatalasszonyt meddőségre, szerelmenküli életre ítélni, mert a fizikumja nem bírja el a lelki megterhelést. Az orvosa is a természet hajlíthatatlan törvényétől támogatva adta a tanácsot Önnek, amivel nem helyezkedhetik szembe a moralista erkölcs nevében más sem. Nekünk csak annyi hozzátenni valónk volna, hogy házi orvosok közölje a férjével orvosi véleményét és vele értesse meg a dolog mibenlétét. A hideg zuhany is kellemetlenül hat, mikor meleg testet érint, de ha megszoktuk, nemcsak felfrissít, hanem erőteljesebb munkára serkenti a vérkeringést, lecsillapítja a feldúlt idegeket és a rossz közérzetet is megnyugtatója. Önmagával is tanácskozza meg ezeket a kérdéseket. Könnyű volna ilyen vagy amolyan tanácsot adni, de vajjon aki önmagán végrehajtja, jó lesz-e annak?

Ísmét kapható a **SZŐRTELENÍTŐ** és **FIATALÍTÓ «DÉVA»-krém.** Hatásos végleges! «DEVA», XIV., Hungária-körút 116. (Thököly-útnál.)

Legnehezebb önmagunkat, vágyainkat legyőzni és megszelídíteni. De aki a magasabb életetika fölényével száll szembe, az emberi gyengeség zsarnokaival, vajjon annak nyugodt lesz-e a lelke s nem lesznek-e pillanatok, amikor kétségek mardossák: helyes volt-e, amit s ahogyan tett, még ha az emberi szabad elhatározás szentesítette is döntését. Tudjuk, hogy megnehezítettük gondjait, de mi nemcsak a feleséggel, hanem az anyával is polemizálunk, először az anyával. Sajnos, felelősséget kell vállaljon akár így, akár úgy dönt. Ezért sajnáljuk.

## Rheumatikus fájdalmaknál,

idegfájdalmaknál, fejfájásnál, izületi és tagfájdalmaknál, valamint meghűléses betegségeknel, gyorsan és biztosan hatnak a Togat-tabletták. Orvosok ezrei ajánlják a Togat-t, tehát Ön is bizalommal vásárolhatja. Tegyen még ma egy kísérletet. Kérje kifejezetten a kiváló hatású Togat-t. Teljesen ártalmatlan. Minden gyógyszerárban. P 1.60.

**FOLDESNE «JUNO» KOZMETIKAI INTÉZETE,** Budapest, IV., Károly király-út 24. Tel.: 389-1-59. Szépségápolás. Szőrszálak, szemöldök végleges eltávolítása felelősséggel. Biztos hatású szépségszerek. Tanítványok kiképzése. Díjtalan tanácsadás levél útján is.

LAKÁSABAN, ÜZLETÉBEN,  
MŰHELYÉBEN DIJTALANUL  
MEGVIZSGÁLJUK,

jó-e,  
célszerű-e,  
gazdaságos-e

VILÁGÍTÁSI BERENDEZÉSE.

Világítási  
tanácsadó-szolgálatunk  
b. kívánóságára a helyszínén, vagyis

lakásában,  
üzletében,  
műhelyében

felvilágosítást, tanácsot ad világításá-  
nak korszerűsítésére, javítására.  
Helyszíni tanácsadás igénylését akár  
telefonon, akár levélben,  
vagy személyesen bemutatónkban  
kériük bejelenteni.

Bemutatóink:

II., Margit-körút 15. Telefon: 156-100  
IV., Eskü-út 5. szám. Telefon: 186-810  
V., Honvéd-utca 22. Telefon: 292-250  
V. Váci-út 74. Telefon: 290-400  
VIII., Boross-tér 2. Telefon: 138-588  
IX., Ferenc-körút 9. Telefon: 146-430

BUDAPEST SZÉKESFÓVÁROS  
ELEKTROMOS MŰVEI

Jól világított lakás kellemes otthon!  
Jól világított üzlet, kirakat vásárlót  
szerez!

Jó világítás  
fokozza a munkateljesítményt!

## Tanácsot kérnek

Falun élő tisztviselőcsalád 25 éves, nem túlmodern, kedélyes leánya levelezni óhajt hasonlókörű leánnyal. Ha ismerkedésük folytán szimpatikusak volnának, a nyáron kölcsönösen vendégül látnák egymást és barátságukat megszilárdítanák. Leveleket "Szerető barátónk" jellegre kiadható kérek.

**Ki levelezne** 18 éves, jólnevelt úrileánnyal, akár németül is. Leveleket "Nyugati vég" jellegre kiadható kérek.

**Kedves olvasótársaink** közül ki volna szíves IV. polgárit végzett, 18 éves leányomat olyan postára felvenni gyakorlatnak, ahol távirtda és telefon van, vagy ismerősek körében ajánlani? Szíves választ "Postás" jellegre kérek küldeni.

**Rózsafáim** koronáját a múlt nyáron penészes lepte el. Az ősszel így takartuk le. Szíves tanácsot kérek olvasótársainktól, ha kitakarjuk, mi a teendő, hogy a penésztől mentsem. Hálás köszönettel: M. G. né, Ungvár.

## APRÓHIRDETÉSEK

**Bundák, rókák, alakítások Kóky Endre** szívmesternél, V., Vilmos császár-út 10. Tel. 386-784.

**Budapestre érkező úri személyek** k szép, kényelmes lakásban 2. emeleti megszállás. Főjelemező. Öregv. út 40. I. 10.

**Zongorát** vagy pianót azonnal készpénzfizetésért sűrűsönné. Tel.: 139-503. Zongoraterem.

**Budapestre érkezőknek** „Úri otthon” nyujtok 2 pengőtől: Hajtűné, ny. MÁV főutatózó neje. Erzsébet-körút 2. III. 19. Emke-ház. Lift. T.: 132-900.

**Legmodernebb** szabás, varrás, fehéreműszabászat, mestervizsika. Elit-szalón, Erzsébet-körút 46.

**Zongorák, pianók** előleznélküli húszéves részletre. 350 pengőtől, legolcsóbban Fenvonó zongorateremben: Erzsébet-körút huszonhat. **Bérezongorák** csoda olcsón.

**Hajszálakat, szemölcsöket, szépséghibákat** végleges, nyomtalanul, garanciával eltávolít Kovács kozmetika. Tanítványképzés. Ingyen tanácsadás. Postai széküldés. Teréz-körút 1/c.



**Rövid, fekete gyakorlózongora** kettőszáz. Zongorák, pianók feltűnő olcsón, előlegnélküli legegénylőbb részletre is. **Rákóczi-út öten, Zongoraterem, Erzsébet-körút sarok.**

**ÁLOGJEGYÉRT.** ékszerért, fogaranyért, szőnyegért sok pénz! fizetek. **Baross ékszerház, VIII., Boross-utca 83. szám. Telefon á l i o n : 1 3 4 - 7 7 0.**

**Hajszálakat, szemölcsöket** végleges eltávolítása, modern szépségápolás, tanítványok kiképzése: víleő Gallai Gábor Nandoré, VI., Andrassy-út 53. II. 8. Kozmetikai intézet.

**Dívaszalón** legszebb kivitelben készít angol és francia ruhákat, kosztümket, estélyi és menyasszonyi ruhákat, méltányos áron. Legmodernebb szabási és varrási tanít: Kovács Mihályné, Teréz-körút 15. (Anagyssy-út sarok) IV. 35.

**Átadó** úrinő részére kis üzem, férjhezmenés miatt. Leveleket „Biztos jövő” jellegre kiadható.

**Pestre** érkező családok számára úri otthon nyujtok: Dolákné, IV., Ferenciek-tiere 7. II. 5.

**Csilárüdülő** egész évben nyitva. Gyönyörű hegyvidék, kényelmes kastélyszobák, zárt folyosók, prima koszt. Csilár-üdülő, Matraszöllös.

**Zongorahangolás, javítás, harmóniumkészítés, javítás** legújítányosabban: Szieber, Budapest, II., Torók-utca 6.

**Két öskeresztény** fiatalember nagy hasznót hajtó üzletkőhöz kölcsönt keresnek, esetleges betársulással is, megfelelő garancia mellett. Leveleket: Csontos imre, kassa 2. posterestante kérlünk.

**MIMÓZA** világhírű grafológusnő analízis íráshól s fényképről. Állandó címe: Pécs, Szent Vince-u. 50. Válaszbélyeg küldendő.

**Fehéremű-, felsőruha-, kabátvarró** 3 pengőért házhoz ajánlkozik. Levelet „Salonmunka” jellegre kiadható kérek.

**Feltétlen megbízható, gyermekszerező** nő, aki a háztartásban járatos, szépen kézimunkázik, vidékre is elmegy. Érdeklődők levélét munkabér és fizetés feltüntetésével „Allami” jellegre kiadható.

**Erika menedékház, gyönyörű hegyvidéken, kényelmes halóhelyek, olcsó panzió, kitűnő sítelep, állandóan 50-100 cm-es hó.** Kassaról könnyen megközelíthető. Erika-ménház, Aranyida. Posta: Jászó.

**Intelligens, 29 éves leány, aki a háztartás minden ágában járatos, kitűnő bizonyítványokkal, mint hávezetőnő elhelyezkedne.** Cím: Kálmán Ilona, Békéscsaba, Thököly-u. 4.

**Tanító leánya, komoly, házias, takarékos, férjhez menne józanleltű, 40-50 év körüli tisztviselőhöz. Homorányi; kelénye, bútor, ingatlan. Ismerkedésre nincs lehetősége és ezért edzőn kérem olvasótársaink segítségét.** Leveleket „Tavaszi” jellegre a szerkesztőség címére kérem.

**Idősebb úrileány** csecsemőhöz vagy fél éves gyermek mellé pusztára ajánlkozik. Leveleket „Remény” jellegre Györfly hírlapíródába, Kassa.

**Házvezetőnőnek** ajánlkozik plébániára vagy úri családhoz vidéki, középkorú jobb leány. Jól főz, takarékos, rendes, jó gazdasszony. Leveleket „Házvezetőnő” jellegre a szerkesztőség címére.

**8-900 méter** magaslaton lakó előfizetőháznál közli ki volna hálandó eserevendésként Hajdúszoboszlóra, győzeifürdőre jönni a tavasszal. Kényelmes lakásunkban teljes ellátást nyujtunk. Leányomnak magaslati levegőre volna szükségé, akit szintén cserébe szívesen látanánk. Cím: Szani-Kirátyi Albertné, Hajdúszoboszló.

**Férjhezmenés** miatt Bakóca (Baranya m.) községben vegyeskereskedés tavasszal azonnal eladó, esetleg részletre is, vagy béreáldó. Borisza Sándorné, Nagykanizsa, Csengeri-u. 66.

**Budapestre** érkező úri családok kényelmes otthonot találnak „Dobi” Kossuth Lajos-u. 1., első lépcső, III. 2.

## A MUL Kézimunkaboltja

gyermekjáték-osztállyal kibővítette kézimunkarakartárát, ahol az alább felsorolt játékok posta útján is beszerezhetők:

### JÁTEKOK KISLANYOK RÉSZÉRE:

Főzőedények kartonon . . . . . P 1.—  
Főzőedények alumíniumból, 13 darab, dobozban . . . . . 6,50  
Kis daráló . . . . . 2.—  
Tűzhely edényekkel . . P 1,20, 5,50 6,50  
Meseország (kockajáték) . . . . . P 2,20  
Miniatűr babakocsi . . . . . 2.—  
Uzsonnatáska . . . . . —95  
Szépen öltöztetett babák, alvók és beszélők P 4,50, 6,50, 12.—, 14.—  
18.—, 27.—, 40.—  
Zongora 12 billentyűvel . . . . . 9.—

### JÁTEKOK KISFIUK RÉSZÉRE:

Huszárkard bojtjal . . . . . P 2,20  
Puska . . . . . 2,20  
Felhúzóható autó . . . . . 2,50  
Felhúzóható motorkerékpár . . . . . 1,10  
Felhúzóható motorkerékpár szikrázó két alakkal . . . . . 3,20  
Tűzoltókocsi . . . . . 1,70  
Tank önműködő lövedő . . . . . 4,20  
Egy dobozban 6 darab ólomkatoná . . . . . 1,10  
Nagy trombita . . . . . 1,90  
Repülőgép . . . . . P 2,10, 2,50  
Vonati: 1 mozdony, 1 szeneskocsi, 1 személykocsi sinekek együtt . . . . . 4,80  
Mackó finom kivitelben P 6,50-től 12-ig  
Bőrállatok: elefánt P 3,20, kacsa ernyővel . . . . . P 3,50  
Ezeket kívül mindenféle játékok a legolcsóbb árban, nagy választékban kaphatók.

**A kézimunkaosztály dús kész kézimunka és kézimunkaanyag raktárral rendelkezik, melyre külön is felhívjuk kedves olvasóink figyelmét:**

Elsőrendű minőségű, finom mintájú függönyanyagok, csipkeszövetek 360 cm szélességben, métere P 10,50, 12.—, 15.—  
Ekrű színű, mintázott túllánya, 300 cm széles, métere . . . . . P 15.— és 16,50  
Marquissette, gyönyörű színekben és mintákkal 150 cm széles, métere P 7,50  
Klöplicsipe függönyanyag, 300 cm széles, métere . . . . . P 18.—, 19,80, 22.—  
Tálcakendők géppel hímözve 60 fillértől 2.— pengőig.

Receterítőcsékek, ovál alakban P 1,20 és 2,20

Vitrinkendők horgolással és aszúr-díszítéssel . . . . . P 1,30, 2,50, 4,50 és 5,50  
Diványpárna: filc rátéttel, lapunk december 10. számában látható, matyófejes vagy virágos mintával, tollal töltve P 21.—, töltés nélkül P 16,50

**Mindenféle kézimunkák és anyagok a legolcsóbb árakon.**

### A MUL KÉZIMUNKABOLTJA

Budapest, VI., Teréz-körút 6.

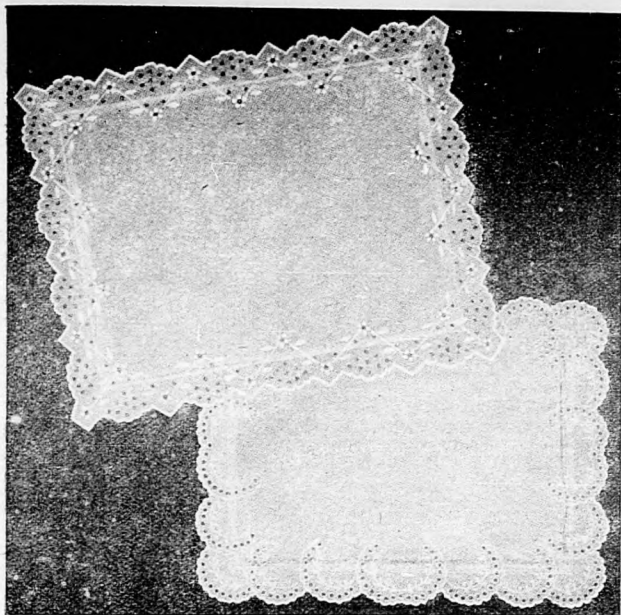
Telefon: 12—13—19.

**Felölés szerkesztő és kiadó: Papp Jenő.**

Kéziiratokat, kliséket, fényképeket nem adunk vissza és nem örzünk meg. A lap cikkeinek és képeinek átvétele és lekötése tilos. A Magyar Nők Lapját nyomta a Hungária Hírlapnyomda R.-T. Budapest, V., Vilmos császár-út 34. szám. 2524.10.

Felölés: **vitéz Bánó Lehel** igazgató.

A könyvnyomtatás 500. esztendejében.

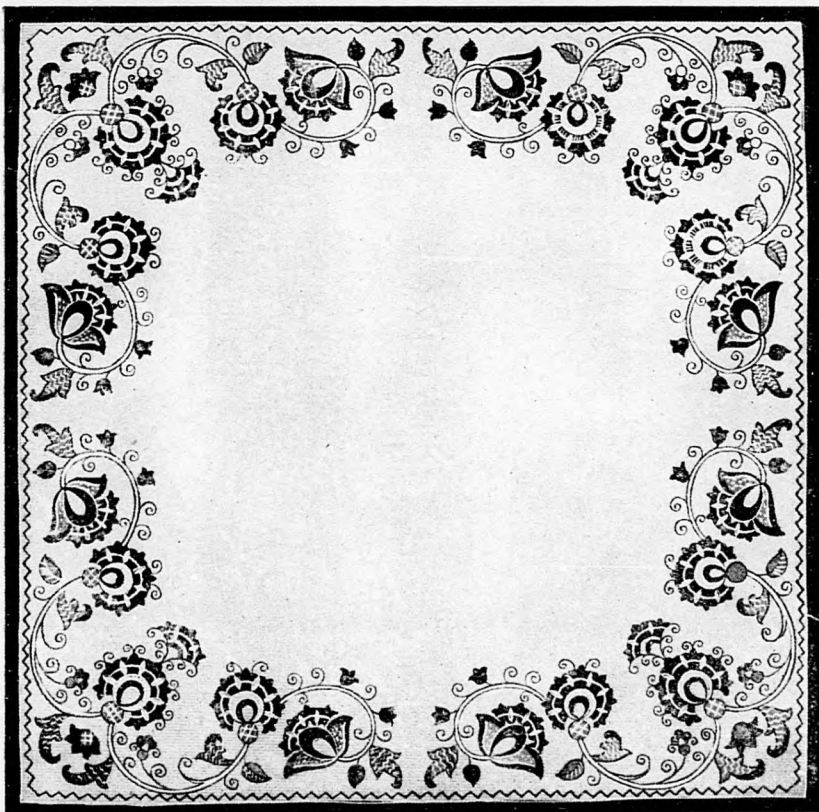


Hímzett párnahuzatok

*Függönyök, terítők, fonalak, gyermekkelengyék, beszerezhetők a MUL Kézimunkaboltjában, Budapest, Teréz-krt. 6*



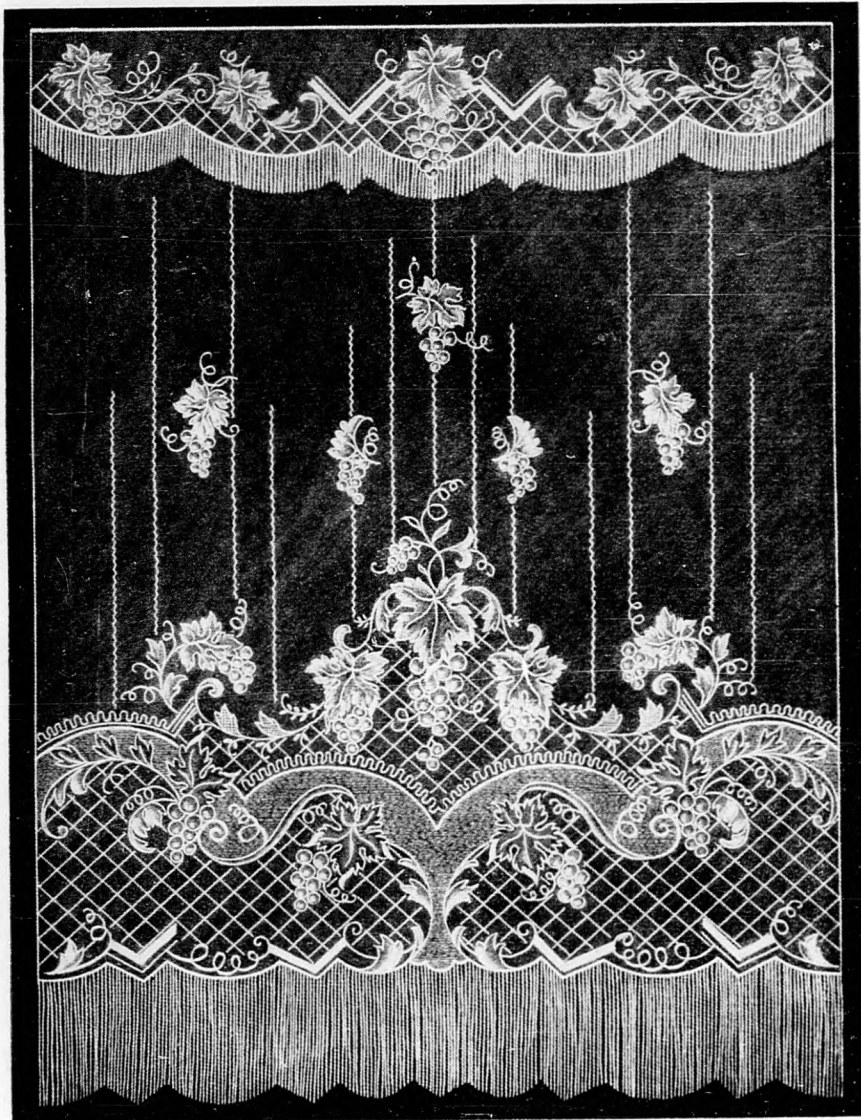
Babakocsi



Színes hímzésű terítő. Beszerezhető a MUL Kézimunkaboltjában, VI., Teréz-krt. 6.



# MAGYAR NŐK LAPJA



Ez a függöny teljesen készen, vagy előrajzolva és a hozzávaló anyag beszerezhető a M. U. L. Kézimunkaboltban VI. Teréz-krt. 6. Telefon: 121-319  
Választékosan felszerelt gyermekjáték-osztály